

PRŮVODCE

náhradní rodinnou péčí

červen 2020

**NAŠE TÉMA: SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY U DĚTÍ
A MLÁDEŽE ŠKOLNÍHO VĚKU (STR. 5)**

HLEDÁME VÁS, MÁMO, TÁTO (STR. 23)

ZVEME PĚSTOUNSKÉ RODINY NA TRADIČNÍ

Den pěstounských rodin v ZOO Brno

Kdy: 5. září 2020 od 9:00 do 14:00 hodin

V rámci dopoledního programu se budeme věnovat tématu **Rodina v době karantény**.

Lektorky **Mgr. Hana Burgetová** a **Mgr. Darina Rájová** se ve svých přednáškách zaměří na témata:

Jak se nám žilo v době nejpřísnějších
koronavirových opatření?

Jak to ovlivnilo nás, jako pěstouny?

Jaký dopad měla a má na naše děti nucená izolovanost
od kamarádů a nutnost dodržovat nová pravidla?

Jak jsme zvládali skloubit práci a školu s péčí
o domácnost a rodinu?

V čem nás jako rodinu krizový stav obohatil?

Následovat bude moderovaná diskuse
s oběma lektorkami.

Po tuto dobu budou mít děti vlastní program
s asistenty.

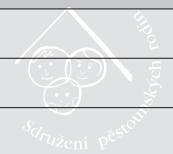
Občerstvení je zajištěno.

Akce je pro rodiny s uzavřenou dohodou se SPR.

Více informací na www.pestouni.cz - Vzdělávání a akce

Obsah

Obsah
2 Úvodník
3 Aktuálně
5 Naše téma: Sociálně patologické jevy u dětí a mládeže školního věku
23 Hledáme Vás, mámo, táto
27 Vybíráme z archivu
31 Příběh rodiny
32 Novinky z poraden
33 Doporučujeme
37 Pomáháte s námi

Děti jsou zpátky ve škole, teď už i ty větší. Sláva! Myslím, že se nám všem alespoň trochu ulevilo. Skoro to vypadá, že se věci vrací do normálu. Dobrá zpráva pro všechny je, že by žáci a studenti neměli dostat horší známky než v pololetí. Určitě je spousta těch, kterým zavření škol přineslo úlevu od prostředí stresujícího tlakem na výkon a také vztahy v kolektivu. Možná jim to dlouhé domácí uklidnění přinese vyrovnanější chování, a tedy lepší soužití v dětské societě.

Některá pěstounata to měla v původních rodinách nebo ústavech tak krušné, že se jim opravdu hodně nedaří změnit svoje schémata chování. Těm je tentokrát věnováno Naše téma, text vybraný z archivu i Příběh rodiny. Třeba vám některý z článků pomůže vidět tyto problémy jako řešitelné, i když je to běh na dlouhou trať.

Naše ratolesti jen vkročily do školy, začaly počítat, kolik týdnů chybí do prázdnin. Teď, když držíte časopis v ruce nebo ho čtete na pěstounském webu, schází jen tak asi dva týdny, že? Všechny nás čeká úleva od učení, dovolené, výlety. Užijte si je co nejlépe, zasloužíte si to.

Hezké léto přeje
Lenka Pospíšilová

PRŮVODCE náhradní rodinnou péčí

3/2020, XX. ročník, vychází 6x ročně
uzávěrka čísla: 22. 5. 2020, ISSN 1805-3890

vydalo **Sdružení pěstounských rodin**
Anenská 10, 602 00 Brno
fax: +420 543 249 141

www.pestouni.cz
www.dumnapulicesty.cz
e-mail: info@pestouni.cz, dum@pestouni.cz

IČO 64326471

bankovní spojení: 2700255345/2010, FioBanka

redakce: Lenka Pospíšilová – redaktorka, Pavel Šmýd, Alena Michalová, Sylva Dvořáčková, Hana Palacká, Hana Benadová, Marie Popovská, Petra Müllerová, Zora Knížková, Julija Prejsová, Jana Lišková, Marie Sindelková

předplatné 200 Kč/rok, vyřizuje: K. Kolářová, spcasopis@gmail.com

design a sazba: Grifart, spol. s r.o.

tisk: ARCH - polygrafické práce spol. s r.o., Charbulova 1195/3A, Brno
Povoleno Ministerstvem kultury, evidenční číslo MK ČR E 13323

Přetiskování článků a fotografií je zakázáno bez písemného souhlasu redakce a zachování autorských práv.

Společně to zvládneme

V minulých třech měsících uprostřed našich stěn nesčetněkrát znělo heslo: „Společně to zvládneme“.

Celá Zeměkoule je uhranutá kulatým, ježatým koronavirem, který číhá na naši slabost. A stále opakování nám ukazuje světýlko v dáli, kdy se vše vyřeší, ukončí, zvládneme a vědci s novou nemocí zatočí.

Během doby boje s pandemií každý našel svoje místo. S obdivem a vděkem vzhlížíme k zdravotnickému personálu, pečovatelkám a všem, kteří obaleni ve své moderní brnění vstupovali na bitevní pole a starali se o nemocné. Často jsme si zažili co to je, být spolu od rána do večera, žít v obavě a čekat naději. Vyzkoušeli jsme si, jak náročné je předávat učivo druhé či osmé třídy svým dětem. Želíme neuskutečněných setkání s blízkými a přáteli i týdnů bez svátečních dní. Vážíme si mnoha telefonátů, které nám

umožnily žít spolu i na dálku a připomněly, že se teď nemusíme hroutit strachem. Zde bych chtěl poděkovat všem našim pracovnícům a pracovníkům, že byli na svých místech a stále byli připraveni a ochotni pomáhat.

Ještě stále nosíme na ústech roušky. V našem životě bych si dovolil všeobecné heslo změnit na nedokonavý vid: „Společně to zvládneme“. I když padáme na nosy. Neumíme angličtinu či rovnice o dvou neznámých. I když velmi náročně učíme žít naše děti s přijímáním odpovědnosti za svět, ve kterém žijeme, a není nám jedno, jak bude vypadat. I když jsme to pro tentokrát nezvládli.

Aby nám všem, kterým leží na srdci i v rukou život desítek dětí, rezonovalo vědomí, že to zvládneme, ale ještě jsme nezvládli. Přeji Vám živou naději a sílu do každého nádechu.

Pavel Šmýd

Školní (ne)docházka a děti a co pak v září

V tuto chvíli mají naše děti za sebou více než tři měsíce školní (ne)docházky. Některé děti se do lavic na konci května na chvíli vrátily, ale není to běžná škola, na kterou jsou zvyklé. Ostatní se stále učí doma.

Škola doma

Domácí škola v takové míře, jako ji zažíváme v dnešní době, je fenomén jak pro děti, tak pro rodiče, i samotné učitele. Některé školy a učitelé se na nové formy výuky se zapojením on-line prostředím dobře adaptovali, jiné nechávají veškerou přípravu na rodičích, kteří k běžným povinnostem přibrali práci domácích kantorů. Tato situace může dětem i pečujícím vyhovovat, ale spíše slyšíme, že je toto období velmi náročné.

Škola (ne)škola

Ti rodiče, kteří mohli nebo chtěli dát své dítě do školy, ale také vyhráno nemají. Školní výuka je zkrácena a opatření, která děti ve škole provází, jsou nezvyklá. Děti ve skupinkách po patnácti, třídy jsou často rozdělené, a děti dobrého kamaráda zahlédnou jen letmo při výměně v jídelně. Navíc i vodění a vyzvedávání dětí ze školy není zrovna snadná záležitost.

Jaký bude v září návrat

Pokud vše půjde dobře, čeká děti návrat do běžné školy. Má to ale svá rizika. Pro dítě, které se bude po půl roce vracet do školy, bude adaptace náročná a může to platit i o dětech, které do školy krátce před prázdninami chodily. Dítě může mít s adaptací ve škole potíže. Velký kolektiv, noví učitelé a náhlý rozjezd povinností (je třeba dohnat vše, co děti neumí) může zapříčinit, že dítě do školy nebude chtít, může trpět nespavostí atd. Proto je důležité se na přechod do školy po tak dlouhé době připravit. Mluvte o tom,

co děti ve škole čeká, na co se těší, jaké to bude, až budou opět chodit do školy. Důležité je připravit hlavně menší děti, které hodně rychle zapomínají a žijí hlavně teď a tady.

V případě, že bude mít dítě potíže, zeptejte se ho, co ho trápí, co by potřebovalo a věnujte vzniklé situaci péči již v začátku. Těživější stavy komunikujte s třídními učiteli a popřípadě školními psychology.

Prázdninová doba

Za chvíli nás čekají letní prázdniny. Jaké vlastně budou? Určitě trochu jiné, než jsme všichni zvyklí. Je důležité, abyste si děti i vy vzali oddechový čas. Naberte síly a naplánujte si na prázdniny volnější dny. Dělejte věci, které máte rádi a běžně se na ně nedostane. Je to potřeba, jelikož uplynulé měsíce byly opravdu náročné.

Krásné prázdniny

Hana Lukešová Bartáková

Obnovujeme vzdělávací akce

Po uvolnění restrikcí souvisejících s koronavirovou pandemií obnovujeme víkendové pobytové a ostatní vzdělávací programy. Přehled témat a termínů najdete na webových stránkách www.pestouni.eu. Konání dětských letních táborů závisí taktéž na epidemiolo-

gickém vývoji a rušení vládních omezení. Sledujte prosím webové stránky nebo se informujte u jednotlivých organizátorů.

Mgr. Hana Lukešová Bartáková, Dis.

Na Velehradě se sejdem až v červnu 2021

Letos nám nečekaně zamíchala s plány karanténa související s koronavirovou epidemií. Dotklo se to i dlouho připravovaného projektu setkání pěstounů a odborníků na Velehradě pod názvem Pěstounství jako zápas o duši, které jsme plánovali na září tohoto roku. Jednalo se o mezinárodní projekt za účasti pěstounů z Maďarska, Slovenska a Polska, který by bylo velmi těžké zrealizovat už teď v září. Setkání proto posouváme na příští rok, 4. a 5. června 2021. Doufáme, že za rok nás již nic nepřekvapí, sejdem se všichni ve zdraví a prožijeme krásné dva dny, plné sdílení, přednášek, diskusí, ale i kulturního programu pro dospělé i děti.

Namísto toho zveme všechny naše „jihomoravské“ rodiny v sobotu 5. září na Den pěstounských rodin do brněnské ZOO. Více informací najdete na obálce tohoto časopisu a na www.pestouni.cz.

Těšíme se na vás!
Julija Prejsová,
koordinátorka projektu

supported by

• Visegrad Fund

SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY U DĚTÍ A MLÁDEŽE ŠKOLNÍHO VĚKU

Rizikové chování dětí (nejen) v pěstounské rodině

Pro vývoj dítěte v pěstounské péči je podstatná řada faktorů. Asi jedním z nejrizikovějších pro pozdější vznik sociálně patologického chování jsou případy, kdy je u dítěte narušená primární vazba k blízké osobě – attachment (připoutání) – přirozeně touto osobou bývá obvykle matka. Pokud se narodí dítě nechtěné, matka jej v prvních dnech a měsících odmítá, neuspokojuje jeho nejzákladnější potřeby – blízkost, bezpečí, dotek, teplo a samozřejmě dodávání potravy – dítě je ztracené, osoby kolem sebe vnímá jen jako prázdné objekty, naučí se nic neočekávat, svět je pro ně nebezpečný, studený. Takové děti bývají emočně ploché, chybí jim empatie, projevuje se specifické jakoby sebestředné chování – dítě uspokojuje živelně své potřeby bez ohledu na ostatní. Děti s poruchou attachmentu mívají rovněž problém s respektováním pravidel. Od rizikového chování je často neodradí ani očekávaný důsledek. Dokáží riskovat i za cenu toho, že někomu ublíží (psychicky nebo fyzicky) nebo ublíží sobě.

Velkou roli pak samozřejmě hraje, v jakém prostředí a podmínkách dítě vyrůstalo do té doby, než se dostalo k pěstounům, případně jak dlouhou dobu strávilo v ohrožujícím prostředí. Děti týrané, zneužívané či významným způsobem zanedbávané velmi často kopírují chování rodiče. Může jim chybět schopnost pomoci nebo se jakkoli postarat o druhé, postrádají empatii, konflikty často řeší hrubou silou, útokem. Nemají zažité scénáře prosociálního chování. Mohou být naučené fungovat ve stylu „urvi, co můžeš“.

Někdy se např. i u sourozenců v náhradní rodinné péči může projevovat velká rivalita jak ve smyslu boje o přízeň pečovatele, tak ve smyslu snahy o získávání materiálních výhod. Velmi časté u dětí, které přicházejí do náhradní rodinné péče, bývá přejídání, hromadění a schovávání jídla. To, že v útlém dětství nebyly u těchto dětí uspokojeny nejzákladnější potřeby, může vést ke zvýšené tendenci k rychlému tělesnému uspokojení, k němuž patří i zneužívání alkoholu a návykových látek.

Tato dvě znevýhodnění si děti nesou z primární rodiny. Na ně pak nasedá výchova pěstounů. U příbuzenských pěstounských péčí, zvláště jsou-li pěstounkami babičky, mohou nastávat dva extrémy. Řada pěstounek babiček se trápí tím, že jako matky selhaly, když jejich dcery (synové) nedokázali být dobrými rodiči. Při výchově vnoučete jsou pak buď příliš protektivní, bojí se dávat hranice, opečovávají, babičkovsky rozmazlují nebo naopak jdou do druhého výchovného extrému a jsou na děti příliš tvrdé ve snaze uchránit je od rizikového chování. Oba tyto výchovné přístupy jsou ale problematické. Dítě se může stát nesamostatným a příliš podřídivým nebo naopak člověkem, který bude ostatní využívat a manipulovat s nimi ve svůj prospěch.

Základem zdravého výchovného působení je bezpodmínečné přijetí dítěte. Schopnost milovat je bez ohledu na to, jak se chová. Mít ho rád za to, že je. Představíme-li si, že děti přicházejí do pěstounské rodiny se zátěží (ať

už genetickou nebo sociálně podmíněnou), může už i přijetí bez podmínek činit pěstounům problémem. Podobně na tom mohou být i lidé, kteří se s dětmi z pěstounských rodin potkávají v roli terapeutů, pedagogů nebo např. právě pracovníků nízkoprahových zařízení.

Z mé osobní zkušenosti je u dětí z náhradní rodinné péče (častěji u dětí z dětských domovů, ale projevuje se i u dětí v pěstounské péči) potřeba lidí kolem sebe opakovaně testovat. Zjišťovat, zda jejich náklonnost je opravdová, že dokáží ustat i to, kdy se dítě chová velmi nevhodným způsobem, zkouší hranice. Typický bývá negativismus, někdy až potřeba blízkému člověku ubližovat, manipulovat s ním.

Na straně člověka v pomáhající profesi mohou vůči dětem z pěstounské péče fungovat nejrůznější stereotypy. Zná-li pracovník anamnézu dítěte, může mít tendenci je litovat, omlouvat jeho chování těžkým životním údělem. Mohou se objevovat „spasitelské“ snahy dítě zachránit, zcela změnit jeho život. Myslím si, že právě kladení si velkých

a zásadních cílů může vést k nelibosti, rozmrzelosti, anebo až rezignaci terapeuta (pomáhajícího pracovníka), když se při práci s dítětem nedostávají rychlé a zásadní změny. Malé krůčky, uvědomování si nepatrných změn v chování dítěte vůči pracovníkovi, vstevníkům nebo pěstounům je tím, co naopak může přinášet motivaci, radost a uspokojení na obou stranách. Na straně dítěte může být touto změnou pouhý úsměv při setkání, uvolněná konverzace místo obvyklé ostražitosti, schopnost zavtipkovat, opětovat dotek. Je dobré mít na paměti, že setkání s námi je pro dítě jen jednou z epizod v jeho životě. Jedním dílkem do skládky toho, co jej v životě nasměruje a ovlivní. I v případě, že naším působením nedojde k obratu o 180 stupňů, nemusí to znamenat neúspěch nebo profesní selhání. Každý dílek skládky je důležitý a jediná věta nebo situace, kterou s dítětem prožijeme, pro ně může být z nějakého úhlu pohledu v některé jeho životní situaci velmi významná.

Mgr. Eva Knebllová,
psycholožka

Patologické chování u přijatých dětí – kde se bere a co s ním?

Problémy v chování se u dětí i dospívajících objevují, i když se jako rodiče snažíte dělat všechno správně. Jaké jsou příčiny a co s tím? Není na to univerzální odpověď, ale může být užitečné si přečíst o příčinách, které nám pomohou děti o něco více pochopit, a pak se můžete přidržet několika doporučení zaměřených na pozitivní ovlivňování dalšího vývoje dítěte.

Očekávání společnosti kolem nás je v této době nastavené tak, že by rodina dětem během jejich růstu měla dopřát harmonické a blahodárné prostředí pro jejich vývoj. Ať je svět, do kterého dítě vrůstá jakýkoliv, cílem rodičů by mělo být maximalizovat svoje úsilí, aby z dítěte vychovali člověka, který v životě obstojí, bude se umět radovat a bude mít v sobě hodnoty, které mu pomohou žít šťastný život. Berme to jako ideál a přihlédneme realisticky ke svým vlastním schopnostem a omezením, které jsme dostali do vínku v naší původní rodině nebo jsme je získali na naší životní cestě. Zároveň se však nebojme chtít po sobě víc.

Zastavme se na chvíli u těch rodičů, kteří buď neměli to štěstí, aby dostali sami dobrý příklad rodičovství ze své rodiny, nebo se dostali na scestí a v rodině se rozvinula atmosféra, která se jen horko-těžko dá nazvat jako harmonická. A přiznejme si to, někteří lidé se narodí jako zlí, např. psychopati, kteří mohou dětem velmi ublížit. Děti se mohou u rodičů setkat se závislostí na alkoholu, drogách, excesivním hraní počítačových her, chorobným lhaním, kriminalitou, mohou zažít týrání, zanedbávání, zneužívání např. i psychické, sexuální... Mezi, někdy ne tak hned viditelné jevy, patří manipulativní nebo jinak poškozující (např. citově chladné až nepřátelské, závislostní či příliš labilní) chování jednoho nebo obou rodičů.¹ Vy-

stavení takovým způsobem chování rodičů a žití v atmosféře, která je permanentně stresující nebo traumatická, může vést u dítěte k poškození na mnoha úrovních – biologické (např. nedostatečné vyvinutí mozku či poškození neurofyzilogických procesů, které nám pomáhají regulovat emoce, zvládat stres), emocionální (rozvinutí pocitů úzkosti, deprese, prázdnoty) a rozumové (např. schopnost pracovat s informacemi v vnějšího prostředí a reagovat na ně vhodným způsobem). Jestliže dítě vyrůstá v prostředí, kde se setká s těmito jevy, jak se to u něj může projevit?

V první řadě rodiče ovlivní dítě geneticky. To může mít vliv např. na rozvoj hyperaktivity. Dále genetické dispozice významně ovlivňují temperament dítěte, tedy jeho způsob reagování, chování a prožívání, který může být například „cholerický“. Zde je potřeba si uvědomit, že si to dítě nevybralo a jestliže jste klidní rodiče, tak vás může překvapit, že se budete muset potýkat s jiným způsobem reagování. U dítěte se může objevit zvýšená dráždivost, impulzivita, potřeba vyhledávat vzrušení, dítě může potřebovat silné podněty z okolí, aby něco „uvnitř“ cítilo, což může vést k tomu, že během dospívání vyhledává adrenalinovou zábavu nebo drogy. A pokud se k tomu přidá spojení s nižší citlivostí ke zpětné vazbě a nezávislostí na pozitivním sociálním hodnocení, pak mu tolik nezáleží na tom, co řekne jeho blízké okolí. Tedy když mu někdo vynadá, tak si to tak nebere, a co pak tedy na něj platí, že. Problémem může být také zvýšená hodnota serotoninu a adrenalinu, která vede k agresivnímu chování. Významným dědičným faktorem je také úroveň intelektu, který nám pomáhá v orientaci ve světě a v sociálních situacích. Různé zdravotní handicapy

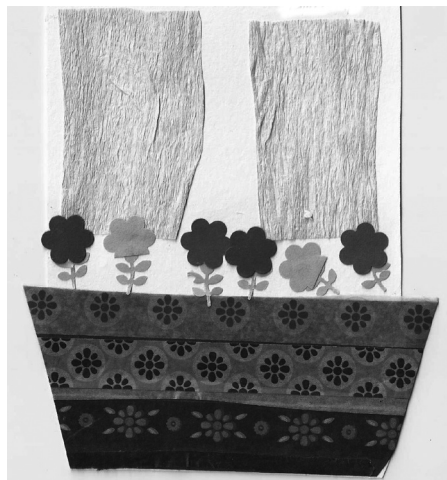
nebo také duševní porucha se mohou objevit jak v důsledku genetické zátěže, tak kvůli problémům v těhotenství, či během komplikací při porodu, případně kvůli významně ohrožujícím raným vlivům ovlivňujícím zdárný vývoj dítěte (nedostatek výživy či vitamínů, fyzické týrání či zanedbání novorozence).

Neméně významným vlivem vedle genetiky jsou však také vztahy, které rodiče s dítětem vytváří hned po narození, tak i celkovou citovou atmosférou v rodině, která je tvořena citovými vazbami mezi všemi členy rodiny. Bylo mnoha výzkumy prokázáno, že poškození rané vztahové vazby mezi dítětem a matkou vede ke hlubokým změnám na úrovni procesů v mozku, které ovlivňují způsob, jaké vztahy navazujeme s dalšími lidmi, jak jsme odolní, jak prožíváme a máme rádi sebe a druhé.

Můžeme říci, že čím je nižší věk dítěte, tím horší škody jsou napáchané, zároveň však také závisí na délce trvání negativních vlivů, míře a intenzitě sociálně patologických jevů, které se v rodině objevují, ale také pozitivních faktorech v dítěti a v širším okolí. Na dítě má vliv i nevhodně zvolený styl výchovy, při kterém je dítě neustále přetěžováno nebo naopak je z něj snímána jakákoliv zátěž. Silným zdrojem stresu bývá také neustále kritická až degradující výchova („ty za nic nestojíš“), která může dítěti značně snižovat sebevědomí.

Rodina je pro dítě „svět“ do kterého vrůstá a tento svět má také svoji určitou „kulturu“, která je vytvářena na základě hodnotového rámce obou rodičů. Tento rámec nemusí být ani uvědomovaný, ale rodina ho dává najevo prostřednictvím chování k sobě navzájem (např. jestli se k sobě chovají táta s mámou s láskou a respektem) a také navenek, např. i když rodiče nemají peníze a mají exekuce, tak musí mít „značkové“ oblečení, vztahem k ostatním členům společnosti – „to jsou ovce, které můžeme ukrást“ nebo třeba

paranoidní nastavení „oni nám chtějí ublížit“, „nesmíš věřit druhým lidem“. Dítě, které se v takovém prostředí ocitá, vnímá a vstřebává bez jakéhokoliv hodnocení vše, co se kolem něj děje a nemá potřebu rozporovat chování lidí, ke kterým jej váže silné citové pouto a na kterých je zpočátku naprosto závislé. Dítě tak přebírá normy chování okolí, ve kterém se ocitá. Během dospívání se postupně rozvíjí vlastní názor dítěte na chování lidí kolem něj a na to, co se má a co se nemá. Tento názor však nadále významně ovlivňují vrstevníci, další, pro něj významné osoby v jeho okolí, a následně normy společnosti případně určité subkultury, ke kterým se vztahuje. Na základě toho se rozvíjí chápání „co je dobré a špatné“, jakou má hodnotu a také důvěra k ostatním a ke světu. Proto je tak důležitá náhradní rodinná péče, která umožní dítěti vstřebávat pozitivní vlivy pro jeho vývoj.

Čeho bychom se měli snažit u dítěte dosáhnout?

Je potřeba přistoupit s určitou pokorou k tomu, s čím se dítě narodilo a co se v něm už stihlo vytvořit během jeho životní cesty.

Na co bychom se však mohli u dítěte zaměřit?

Jednou z oblastí je **vnímání svých potřeb** – citových (aby dítě vnímalo, že je milováno a že může mít někoho rádo a umí to dát najevo), sociálních (aby dítě mělo dost pozitivních vztahů se svými vrstevníky, mělo pocit sounáležitosti), fyzických (aby dítě mělo dost běžného pohybu a také odpočinku) a mělo od svých blízkých dost pozornosti, aby si o ni nemuselo říkat nevhodným způsobem, jako třeba zlobením.

Dalším podstatným úkolem je naučit dítě, všímat si svých pocitů, což může být pro rodiče těžká disciplína. Jak na to? Můžete jim pomáhat je pojmenovat – např. „vidím na tobě, že jsi smutný“, aniž byste je negativně komentovali nebo zesměšňovali, jak to někdy dospělí lidé dětem dělají. Učit děti porozumět jim tím, že jim pomáháte najít souvislosti: „jsi naštvaný, že jsem ti řekl, abys přestal hrát na mobilu“ a ventilovat je přijatelným způsobem – aby smělo projevit a vybit svůj vztek, uvolnit napětí, zvládnout smutek a opustit ho a zároveň umělo docílit pozitivních pocitů jako radost během nějaké činnosti nebo při společné zábavě.

Zaměřte se také na posílení schopnosti sebe-kontroly. K tomu však můžete někdy potřebovat dost času, který s dítětem budete trávit při zvládnání nějaké činnosti nebo trénování výdrže při námaze nebo zvládnání úkolu. Musíte však dobře odhadnout, co zvládne, abyste ho nepřetížili. Zkuste také děti učit něco odložit, třeba nějakou sladkost – „vím, že by sis teď dal nějakou dobrotu, ale na před uděláme tohle, a pak si to můžeme dát spolu“.

Mluvte o dítěti pozitivně a **připomínejte sobě i jemu jeho dobré vlastnosti a schopnosti**. I dítě, které působí přehnaně sebevědomě (což bývá často maskou, za kterou se ukrývá velmi křehká a zranitelná duše), může mít přiroze-

nou radost z toho, když oceňujete jeho reálné schopnosti a to, co je na něm dobré.

Posilujte jeho vůli – najděte, co rádo dělá a pomozte mu vytknout si v této oblasti nějaký cíl (např. pokud rádo cvičí, tak se můžete zajímat, jestli by dokázalo udělat padesát kliků...), cíl by měl být náročný, ale zvládnutelný, aby jej dítě dokázalo po nějaké době dosáhnout.

Pomáhejte dítěti zvládat stres tím, že jej nenecháváte v jeho potížích a těžkých pocitech samotné, pomáháte mu překonávat překážky. Ovšem pokud je zvládá samo, tak ho nechte, a pak jej umíte ocenit, že něco samo dokázalo.

Nastavujte mu hranice – říkejte mu, co nesmí a srozumitelně vysvětlujte, proč to nesmí. Závislost na počítači nebo tabletu začíná u rodičů, kteří jej dítěti koupí a nestanoví žádné hranice. Pravidla a řád jsou pro děti důležité, aby se naučili kontrolovat svoje chování.

Jak na to?

Naším hlavním nástrojem je **vytváření vzoru** – svým chováním mu ukazujeme, jak by se samo mělo chovat. Dítě nás napodobuje v tom dobrém i špatném a spíše nás bude následovat v tom, co mu ukazujeme, než v tom, co mu říkáme, že by mělo dělat. Pokud trávíme hodně času s mobilem a říkáme mu, že je to špatné, tak hádejte, co bude samo dělat, co si o tom bude myslet?

Dalším způsobem je zaměření naší pozornosti na to, co dítě dělá a jaké je. Naše pozornost může být pro dítě důležitou „odměnou“. Jestliže si dítěte všímáme jen, když něco vyvede, tak bude spíše nadále vyvádět. Když si jej budeme všímat více ve chvíli, kdy je v klidu (neznamená to, že jej musíme rušit, ale stačí si všimnout), tak je možné, že se u něj objeví více projevů chování, které se nám budou líbit. Ale práce je to na dlouhou dobu, musíme být vytrvalí a důslední.

Nezapomeňte také, že **dítě vnímá, jaký vztah k němu máte** a co k němu cítíte. To mě jako rodiče nutí, abych byl k němu co nejujpřímější, aby vědělo, jak na tom spolu v dané chvíli jsme. Takže když jste na dítě naštvaní, tak mu netvrďte, že nejste, ale řekněte, jaké chování vás naštválo. A až vás to přejde, tak mu to také neváhejte dát najevo. Dávejte si pozor na to, jak mezi sebou jako rodiče o dítěti nebo s dalšími dospělými lidmi mluvíte. Dítě vnímá, i když třeba nedává najevo, že poslouchá. Ačkoliv nemusí rozumět slovům, vnímá, jak o něm mluvíte. Pokud chcete změnit dítě, tak můžete zkusit napřed zapracovat na sobě, na představách, které o dítěti máte, a na tom, jak se k němu chováte.

Posledním doporučením by mohlo být, snažit se jako rodič najít ten nejmenší **první krok ke změně** – dítěti pečlivě vysvětlit svoje očekávání a to, co by dítě mohlo udělat. Pokud se to podaří, tak pokrok náležitě ocenit. Pro někoho to může být o půl minuty delší čištění zubů, pro někoho zvládnutí odložení

Patologie rodičů, vliv na dítě a možnosti pěstounů

V mé praxi se prakticky s každým klientem dřív nebo později dostaneme k tomu, čeho se na něm dopustili rodiče. Někteří tímto tématem rovnou začnou. Mluví o vlastních rodičích, většinou aspoň trochu sociálně zdatných a tedy nepříliš patologických, s nejlepšími úmysly jak vychovat své dítě. A přesto jejich děti v dospělosti vyhledávají pomoc psychologa. Podotýkám, že to jsou lidé, kteří netrpí žádnými duševními nemocemi, jen se jim v životě něco dlouhodobě nedaří.

Tímto úvodem nechci přidat zátěž těm, kteří se starají o děti, jejichž vlastní rodiče se dají označit v nějakém ohledu za patolo-

gickou. Naopak chci tím říct, že i za optimálních okolností každý rodič dítě svou výchovou nějak poznamenává, natož, když podmínky mají k optimálním daleko. A že je někdy opravdu těžké až nemožné i při největší snaze dítěti vynahradit vše, co mu jeho vlastní rodič nedal. Chci tím tak trochu odlehčit břemeno, které někdy na sebe náhradní rodiče v nejlepší víře berou – a to, že musí dítěti dát vše, co nedostalo.

Při výchově dětí je pro rodiče nutné umět přijmout svoje neúspěchy (s něčím prostě nehnete). Je dobré se spolu jako rodiče posílit, umět se smířit s tím, že něco nepůjde změnit a vidět možnosti změny realisticky. I když nás rodiče občas přepadnou pocity bezmoci, protože někdy nevíme, jak dál, tak to nevzdávejme! Někdy se vyplatí prostě nedělat to samé dokola, ale zkusit se zamyslet a zaexperimentovat s nějakým novým chováním. Někdy se spolehněte na svoji intuici, někdy si přečtěte dobrou knížku a někdy přijde změna, když už to ani nečekáte.

Mgr. Jiří Šupa,
psycholog

¹ Kdo byste chtěli vidět drsný obraz patologických rodinných vztahů, které vedou k patologickým projevům chování, tak se podívejte na minisérii „Ostré předměty“ (<https://www.csfd.cz/film/439815-ostre-predmety/prehled/>)

gické. Naopak chci tím říct, že i za optimálních okolností každý rodič dítě svou výchovou nějak poznamenává, natož, když podmínky mají k optimálním daleko. A že je někdy opravdu těžké až nemožné i při největší snaze dítěti vynahradit vše, co mu jeho vlastní rodič nedal. Chci tím tak trochu odlehčit břemeno, které někdy na sebe náhradní rodiče v nejlepší víře berou – a to, že musí dítěti dát vše, co nedostalo.

Každé dítě se liší - svojí osobností, temperamentem, specifickými potřebami. Co je však všem dětem (a vlastně všem lidem) společné, je obrovská tvárnost mozku, který dokáže

přizpůsobovat chování tak, aby se zachovala funkčnost a integrita osobnosti dítěte. Používá k tomu tzv. obranné mechanismy, jejichž účelem je v nejvyšší možné míře omezit dopady dlouhodobé frustrace plynoucí z neuspokojených potřeb. Jsou to vlastně naučené vzorce chování, které pomáhají tyto emočně náročné situace zvládat.

Mezi základní potřeby dětí patří potřeba bezpečí, potřeba bezpodmínečné lásky a přijetí, potřeba otevřeně budoucnosti, potřeba jasného místa kam patří, potřeba vědomí vlastní identity, potřeba předvídatelnosti (smysluplnosti) světa, potřeba sycení adekvátními podněty, potřeba dostatečné výživy a potřeba jistoty. Tyto potřeby většinou dítěti od narození zajišťují zprvu rodiče, později i ostatní důležití lidé jeho života. Pokud rodiče dítěte nejsou z nějakého důvodu, ať už záměrného nebo nevědomého, schopni či ochotni se o tyto o potřeby dítěte starat, označujeme je za patologické. Extrémním případem jsou rodiče, kteří potřeby svých dětí nenaplnují záměrně.

V praxi to tedy vypadá třeba takto:

Matka, která sama měla těžké dětství a nyní je alkoholička, má dvě děti, kterým však není schopná zajistit bezpečí, jasné místo, výživu a řadu dalších potřeb. Děti tedy nikdy neví, jak na ně zareaguje, zda bude milá nebo agresivní, často se stěhují, nemají peníze na jídlo a oblečení, občas je hlídají některé „tety“ a vlastně nikdy neví, co bude za hodinu. Jako obranný mechanismus si jedno dítě vytvořilo svůj ideální svět, kam uniká z reality, je mimo, nezajímá se o běžné podněty, nekomunikuje s lidmi. Takto si totiž nemusí připouštět, jaká je skutečná realita. Druhé potlačilo veškeré emoční prožívání, a stalo se velmi racionálním a „dospělým“, protože jen tak je schopné zvládnout svůj strach a mít svět kolem sebe pod kontrolou. Tyto obranné mechanismy jsou za daných okolností velmi funkční, protože jim pomáhají vydržet nejistotu jejich života, zvládnout frustraci emočních i sociálních

potřeb a zachovat si pozitivní obraz matky (což je důležité pro jejich potřebu identity).

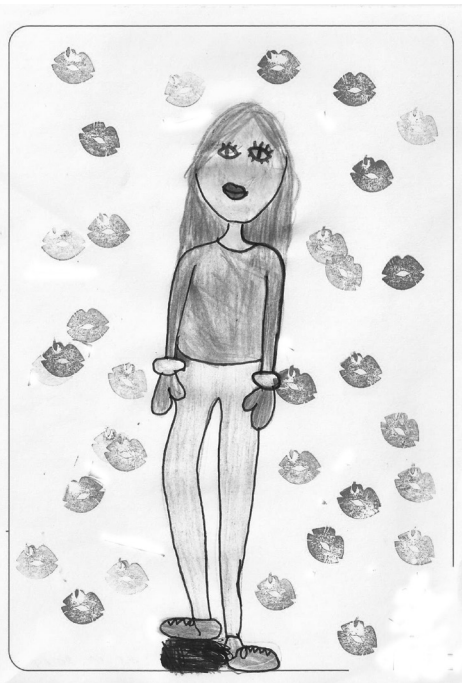
V případech, že se dostanou do pěstounské rodiny, kde mají možnost žít běžným hodnotným životem s naplněnými potřebami, však nastává problematická situace, protože to, co bylo funkční, v tomto kontextu funkční být přestává. Dítě, které nemluví, přichází o kontakt s náhradními rodiči, s případnými sourozenci, kamarády, ve škole mu to komplikuje začlenění do kolektivu, hodnocení školních výsledků apod. Dítě, které je racionální, nedává najevo emoce, vypadá, že nic neprožívá, je vnímané jako hodné. Zároveň mu ale potlačené emoce brání projevit radost, smutek, vztek, náklonnost... V lepším případě začne mít výbuchy nekontrolovaného vzteku (dobře je na tom to, že to jde ven, ale je to náročné pro okolí), v horším se uzavře úplně do sebe a časem se stane depresivním. Kdysi funkční strategie se stávají patologickými.

Takových obranných mechanismů existuje celá řada a často jich dítě používá několik. Pokud tedy dítě v pěstounské rodině dělá něco, čemu je těžké rozumět, je dobré se zkusit zeptat, zda tím něco nezískávalo v minulosti. Nebo k čemu mu to mohlo být užitečné. Dítě si to ovšem většinou samo neuvědomuje, tuto odpověď musí náhradní rodiče najít sami nebo se poradit. Pokud se jim podaří ji najít, mají napůl vyhráno – tuší, s čím se potýkají. Zároveň může být pro všechny úlevné zjištění, že dítě se takto nechová „naschvál“, ale proto, že se to naučilo v těžkých dobách.

Obranný mechanismus je ve svém principu příkaz, který říká „musím“. „Musím se ovládat a mít emoce pod kontrolou.“ „Musím to vydržet.“ „Musím sníst co nejvíc jídla.“ „Musím všechny přeprat a být nejsilnější.“ Protože jedině tak je to správné, abych přežil. Jiná varianta je ohrožující. Jenže i když patologická situace pomine, je těžké tento příkaz přestat poslouchat.

Kromě porozumění a tolerance může náhradní rodič dítěti nabídnout ještě možnost práce na novém způsobu chování, který nahradí ten starý. Můžou společně pojmenovat, co je tím „musím“ a přeformulovat to ve větu s „můžu“. „Můžu“ dává možnosti, mezi kterými si lze vybrat a rozhodnout se pro jakoukoli z nich. Každá je správně. Někdy je to běh na dlouhou trať, než se podaří starý vzorec vyměnit za nový, někdy je změna vidět hned. Někdy je problém ještě někde jinde, kde už to může chtít návštěvu odborníka.

Obranné mechanismy bohužel nejsou jediné, s čím se musí potýkat děti i náhradní rodiče při změně z patologického ve zdravější prostředí.

Děti bývají plné nezpracovaných zážitků až traumat, zlobí se, jsou smutné nebo plné výčitek. Často jsou zanedbané, nemají sociální a hygienické návyky, neznačí režim. Sami mohou projevat patologické rysy v chování jako důsledek dosavadního života. Jsou nedůvěřivé, zklamané, ne-dětské. A mnohé jiné.

Kromě prostého nácviku zanedbaných dovedností pomáhá nejčastěji čas – děti potřebují opakovaně zažívat, že jejich potřeby jsou respektované a sycené a už tato pouhá „korektivní“ zkušenost má hojivé účinky. Někdy je potřeba hodně tolerance spojené s vytrvalostí prostě proto, že děti si testují, kolik toho „nový“ rodič unese a zda nedopadnou jako předtím. Někdy si děti musí zvyknout, že dospělí to s nimi mohou myslet i dobře. Nezpracované emoce vyžadují trpělivost, čas, bezpečný prostor a někdy také odbornou pomoc.

Co může ještě pěstoun udělat pro nápravu patologického vlivu biologických rodičů? Být opravdu hodně trpělivý. Držet důsledně hranice, které respektují potřeby rodiče i dítěte. Být pro dítě čitelný ve svých emocích, požadavcích, limitech. Pečovat o sebe, aby měl dost síly, kterou věnuje dítěti. Ukazovat mu, že i on dělá chyby – a jak s nimi zachází. Mluvit s ním, když potřebuje mluvit, a respektovat, když chce mlčet. Akceptovat dítě takové, jaké je. O biologických rodičích mluvit přiměřeně věku a pravdivě, ale zůstat neutrální. Přijmout, že některé děti jejich zkušenosti s dospělými poznamenají natolik, že bude opravdu těžké jim pomoci.

A hlavně věřit tomu, že při dostatku bezpodmínečné náklonnosti k dítěti (nebo lépe lásky) má dětský mozek obrovskou schopnost rány hojit a zacelovat je.

Mgr. Zdenka Odvářková

Obtížné chování dětí

Každé dítě se někdy chová nepříjemně, nevhodně, obtížně. Některé děti se ale nevhodně chovají častěji a víc. Stačí jim tzv. málo. Jsou možná jen malé a nezralé, nebo jsou sice už dost velké, ale zvládat své pocity je nikdo nikdy neucil. Nenaučily se, jak lépe reagovat na situace, se kterými se denně setkávají. Neustále opakují své naučené a zautomatizované nevhodné reakce a způsoby jednání, které si prostě vyvinuly. Není to uvědomělé. Říká se jim obranné reakce. Jejich cílem je zvládnout situaci a s ní související pocity. Vyvíjejí se od začátku života. Tak nějak samy. A jsou různé. Ty reakce, které se projevují nepříjemným a obtěžujícím chováním jsou vidět nejvíc. Jsou nepřehlédnutelné! Příčiny nepříjemného chování dětí mohou být samozřejmě i mnohem banálnější. Dítě může být jen unavené, možná má hlad, žízeň nebo jiné tělesné potřeby, možná se mu přihodilo něco nepříjemného ve škole. Většinou nevíme, co je za tím, že děti odmítají, jsou našťavané a urážlivé, drzé a neuctivé, odsekávají, křičí na nás a nechtějí poslechnout, hádají se s námi a se sourozenci, dělají „scény“, apod. Co je ale jisté, chovají se tak, jak se zrovna cítí. Ať už je příčina jejich pocitů jakákoliv, ať je nebo není objektivní, ať je to „prkotina“ nebo něco závažnějšího, děti se necítí dobře a podle toho se i chovají. Nedobře. A nás to samozřejmě obtěžuje a šťve. Zvláště, když se to stává znovu a znovu. Některé děti zvládají své pocity lépe, mají mírnější povahu a nepříjemně jsou málokdy. No a některé děti se své pocity naučily, díky svým rodičům a pečovateltům, zvládat šikovněji. Hurá!

Nic se tím ale nemění na tom, že děti, které se chovají nepřiměřeně situaci, to dělají proto, že se z nějakého důvodu necítí dobře. Neumí se v dané situaci zachovat

konstruktivně a zraleji. Tak, jak by to situaci lépe odpovídalo. Jinou intenzitu a „zbraně“ samozřejmě použije dítě tříleté a třináctileté a jiné budou v závislosti na věku dětí i způsoby našich reakcí a řešení. V každém věku a u každého dítěte ale platí, že nám to nedělá schválně, není blázen a nechová se nenormálně. Není to osobní a moc by nám pomohlo, kdybychom tomu konečně uvěřili. Dokonce i v situaci, kdy se dítě za všech okolností snaží mít situaci pod kontrolou, má nás skvěle přečtené a přesně ví, co jak a kdy říct, aby nás rozčílilo a našťvalo. I u tohoto dítěte platí, že důvodem jeho chování je to, že se necítí dobře. Jasně, že jeho zbraně nechají v klidu jen málokoho, ale stejně je to jen jeho způsob zvládnání situace. Opět obranná reakce, naučený a hluboce zakořeněný způsob, kterým se dítě snaží snížit svou úzkost. V danou chvíli nezáleží na tom, že je např. náš požadavek oprávněný, a že jsme ho dítěti řekli klidně a laskavě. Nezáleží na tom, že máme pravdu, že nechceme nic tak výjimečného, a že je v pořádku to chtít. Ani na tom, že my nejspíš nevnímáme nic, co by mohlo být příčinou nepřiměřeného chování dítěte. Dítě se zkrátka nějak cítí a chová se podle toho. Opravdu to není osobní, i když ve chvílích „boje“ se tomu věří těžko.

Co s tím? Je z toho nějaká cesta ven? Možná jste už vyzkoušeli mnoho dobrých pedagogických přístupů a rad, které jiným fungují. Možná nějakou dobu fungovaly i vám, ale pak se zase vše vrátilo do starých kolejí. Je jasné, že není žádný instantní návod na „opravu“ jednání dětí. Když ale přijmeme základní vstupní informaci, že děti jednájí podle toho, jak se cítí, můžeme se zaměřit právě na jejich pocity. Můžeme děti naučit pocity rozpoznávat, rozumět jim, a postupně i hledat a nabízet přijatel-

nější způsoby reakcí. To, jestli se děti naučí se svými pocity lépe nakládat, ovlivňují zásadně jejich blízcí dospělí. Především rodiče nebo pěstouni, ale i vychovatelé, učitelé a další dospělí, kteří s dítětem přicházejí běžně do kontaktu.

Někdy může pomoci už jen to, že přestaneme pocity dětí odmítat. Už i tato zdánlivá maličkost může způsobit, že se děti budou cítit lépe. Kdo se lépe cítí, lépe se i chová. A my možná dostaneme šanci na další krok k pozitivní změně. Jak a čím ale odmítáme pocity dětí? Většina z nás dospělých si toho není vědoma. I u nás jde o hluboce zažitá a naučené reakce, které „naskakují“ samy.

Dítě např. řekne: „Mami, jsem unavený.“ A my: „Nemůžeš být. Vždyť ses před chvílí probudil.“ Nebo řekneme: „Nejsi unavený, jsi jen trochu ospalý.“ Nebo dítě řekne: „Mně je horko.“ A my odpovíme: „Ne, je ti zima. Nech si ten svetr.“ Když dítě nedá pokoj: „Ale mě je horko.“, odpovíme „Řekla jsem, ať si ten svetr nesvlíkáš!“ Nebo třeba dítě po sledování nějakého pořadu řekne: „To bylo pěkně nudný!“ A my: „Ne bylo. Bylo to moc zajímavé.“ Dítě: „Bylo to nudný. Úplná pitomost!“ A my: „Ale ne, nemluv tak. Bylo to poučné.“ To je několik našich běžných reakcí, o kterých nejspíš ani nevíme, že jsou popíráním a odmítáním pocitů dítěte. Ale jestli jste podobné situace někdy zažili, víte, že jsou začátkem konfliktu.

Příklady jsou z knihy Adele Faber a Elaine Mazlish: Jak mluvit, aby nás děti poslouchaly a najdete jich tam mnohem víc. Včetně návrhů na způsoby komunikace, které konfliktním situacím předcházejí. Děti potřebují vědět, že je posloucháte a vnímáte jejich pocity. Často pak své chování změni samy a k boji vůbec nedojde. Nemusíme s jejich pocity souhlasit, ale kvůli dětem musíme jejich pocity připustit, nezlehčovat, nepopírat, neignorovat. Prvnímu dítěti můžeme např.

říct: „Takže ty jsi pořad unavený. I přesto, že jsi před chvílí vstal z postele.“ Ale pozor! Stejná slova, která mohou vyjádřit porozumění, můžeme většinou říct i ironicky nebo podrážděně. Pak by nebyla akceptací pocitů dítěte. Právě naopak, ponižovala by a útočila. Takže jen slova nestačí. V souladu musí být slova, výraz tváře i tón hlasu. Dítě vycítí, když říkáme něco jiného, než si myslíme.

Dítěti, kterému bylo horko, můžeme odpovědět třeba něco jako: „Jejda, mně je tady zima a tobě horko.“ A tomu, které ohodnotilo pořad jako nudný: „Zdá se, že se ti to nelíbilo.“ Nemusíme souhlasit. Jen připouštíme, že se dítě cítí tak, jak se cítí. Bez hodnocení. Není to náš pocit, my se můžeme cítit jinak. Otupíte tím ostří konfliktu a můžete pak přijít i s nějakým návrhem, pokud je to třeba.

Unavenému dítěti můžeme ještě vyjádřit účast. Řekneme třeba, že to musí být nepříjemné, cítit se hned po ránu tak unavený. Můžeme dát dítěti několik návrhů řešení na výběr: „Co bychom s tím mohli udělat?“ Třeba – chvíli tu jen tak sedět, chvíli se pomazlit, dát si ještě něco dobrého, pomoc s oblékáním, chvíli ho při snídani krmit, i když je velké, apod. A třeba někdy odpoledne nebo večer, až bude víc času, můžete s dítětem sepsat celý seznam návrhů na řešení únavy po probuzení, včetně návrhů šílených a nesmyslných (aspoň bude trochu legrace). Pak je budete společně vyškrtávat a vybírat jen ty přijatelné. Když se bude dítě cítit dobře, vybere si z těch přijatelných možná i samo. Když bude vybírat ty šílené, můžete se smát a říct, že tenhle návrh škrtáte vy. A mějte v seznamu i takové, které určitě bude chtít škrtnout zase dítě. Tento postup může být účinný při hledání řešení obtížného chování v často se opakujících situacích.

I u dítěte, které si chce svléknout svetr, budete asi muset poté, co jste vyjádřili souhlas s jeho pocitem, pokračovat. Když to jde,

můžete mu třeba dovolit na chvíli si svetr sundat, aby se „ochladilo“, nebo s porozuměním říct, že byste byli rádi, kdyby to pro tebe dítě vydrželo a příště vám připomnělo, že potřebuje tenčí svetr.

Nudný pořad asi víc komentovat nemusíte. Když jen přijmete to, že se dítěti nelíbilo, bude nejspíš spokojené a možná si z pořadu i něco zapamatuje. A jestli musíte sledovat podobný pořad znovu, hledejte zase řešení, které by dítěti pomohlo, aby to zvládlo. „Vím, že ti to minule připadalo nudné. Možná to bude dnes podobné. Co by ti pomohlo, aby to nebylo pro tebe tak těžké?“ Následují návrhy. Možná – být u sledování pořadu na klíně, miska něčeho dobrého, nohy na stole... Určitě vymyslíte něco, co bude pro vaše dítě příjemné. To nejpodstatnější na tom není, co to bude, ale to, že akceptujete jeho pocity, a tím i dítě samotné. Už jen to způsobí, že se bude cítit lépe.

Přijímáním pocitů dítěte, jejich pojmenováním (...jsi unavený, je ti horko, nelíbilo se ti to...) a hledáním řešení pro jejich zvládnutí, učíte dítě pocítům rozumět a nakládat s nimi přijatelnějším způsobem. Šikovněji, zraleji. Pomáháte tím jemu i sobě. Začít můžete kdykoli, ale jako asi u všeho – čím dřív, tím líp. Dítě, které rozumí svým pocítům a umí s nimi nakládat, se velmi pravděpodobně bude umět z velké části vyhnout i řadě rizikových způsobů chování v dospívání.

Jistě. Je to další běh na dlouhou trať. Ale kdo často běhá, víc pak i vydrží ☺. Při velké dávce vytrvalosti se atmosféra u vás doma může začít pomalu proměňovat k lepšímu. Lépe se bude cítit vaše dítě i vy. Zkuste to a zkoušejte znovu a znovu. Selháváme samozřejmě i my dospělí a ani dítě se v mnoha případech nevzdá svých způsobů chování tak snadno. Ale nenechte se odradit, má to naději.

Mgr. Zora Knížková

Vyprávěním pohádek k důvěře ve svět

„Je s podivem, že i v té nejmenší dětské pohádce se skrývá schopnost dotknout se hlubinných tvořivých center a probudit je – podobně jako kapka vody skrývá nesmírnost oceánu a bleší vajíčko obsahuje celé tajemství života.“ Joseph John Campbell (1904-1987)

Pro mnohé z nás je vzpomínka na chvíle strávené posloucháním a, podle věku, později i čtením pohádek jednou z nejdůležitějších v našem životě. Máme k tomu více důvodů. Tím nejzřetelnějším je společně trávený čas nebo lépe bezčasí, které si darujeme beze spěchu a bez nároku na nějaký výsledek. Je to příležitost být si s dětmi blízko, opírat se o sebe, držet se za ruku, společně se bát, žasnout nad zvraty, kouzly a zázraky, zažívat vítězství dobra nad zlem.

Témata, zápletky a pohádkové postavy zůstávají v naší mysli, propojují se s událostmi skutečného života a sny, získáváme téma společných rozhovorů a scénáře her a domácích divadelních představení.

Základní psychické potřeby dětí nejsou ovlivněny dobou a jsou stále stejné: patří mezi ně potřeba lásky, důvěry ve svět, potřeba vyznat se v mezilidských vztazích, zvládat strach a rozvíjet pocit smyslu života. Funkcí pohádek je vnést do světa, který děti obklopuje a zdá se jim chaotický a nesrozumitelný, smysl a řád. V obrazech, které jsou podávány krásným jazykem, jenž čerpá z bohatého kulturního odkazu, přichází pohádka se smysluplným výkladem. Na pozadí jednoduchých a pochopitelných zápletek se odehrává příběh,

v němž je jasně rozlišeno dobro a zlo. Principy dobra a zla, jež jsou personifikovány v jednoznačně čitelných postavách a jejich srozumitelných činech, nenechávají děti na pochybách a poskytují jim tak vodítka k řešení různých životních problémů, které budou muset v budoucnu řešit. Klasické pohádkové postavy jsou buď naprosto dobré (Popelka, kouzelný dědeček, maminka) nebo naprosto zlé (macecha, zlé sestry, ježibaba) a pomáhají dětem porozumět rozdílu mezi dobrem a zlem, ctností a nečestností, aby později mohly dospět k pochopení složitých a nejednoznačných dějů a osob.

V dimenzích pohádkového světa se dětem nabízí pomoc i v rovině citového prožívání: mohou uvolnit napětí, úzkost, odreagovat emocionální rozbouření a potlačené zážitky ve smyslu prožitku katarze (očistění) na úrovni, která je jim srozumitelná. Na ploše pohádky se nabízí příležitost „odžít“ si takové pocity. Úzkostné napětí vytvořené na začátku

pohádkového příběhu se postupně proměňuje ve zvládnání této úzkosti a ve vítězství spravedlnosti. A to děti potřebují slyšet, protože tím získají naději, že i k nim bude svět spravedlivý. Děti se dokáží s dějem úplně ztotožnit a zcela naivně jej prožívat. Vyprávíme-li pohádku o ošklivém káčátku, děti s pocity méněcennosti začnou doufat, že z nich vyrostou krásné princezny.

Pohádky navozují u dětí optimistický pocit, že svět je spravedlivým místem, kde vítězí dobro a zlo je po zásluze potrestáno, že je někdo, kdo jim pomůže, a že mohou zvítězit. Při jejich vyprávění budeme možná mít tento pocit i my, dospělí.

Bc. Marie Šindelková

Použitá literatura:

Černoušek, Michal: *Děti a svět pohádek*, 2. vyd., Portál, 2019

von Franz, Marie-Louise: *Psychologický výklad pohádek*, 4. vyd., Portál, 2015

Pomocná ruka nízkoprahového centra

Z psychologického hlediska lze konstatovat, že faktorů pro rozvoj sociálně patologických jevů či „nověji“ rizikového chování u dětí (i v pěstounské péči) je nespočet. Existuje několik možností řešení, jak se k rizikovému chování dětí postavit. Vždy je samozřejmě na místě komplexní pomoc odborníků, institucí a v neposlední řadě spolupráce pěstounů. Jednou z možností pomoci je využití služeb nízkoprahových zařízení pro děti a mládež či sociálně (rodinně) aktivizačních služeb.

Vynasnažím se teoreticky i prakticky vyložit, jaké možnosti spolupráce s nízkoprahovými zařízeními mohou být vhodné pro děti z pěstounských rodin, potažmo jak se může pomoci nejen jim, ale domi-

novým efektem i pěstounům. Tento text píše na základě ověřených praktických zkušeností z působení v sociální službě Klub Coolna Znojmo (nízkoprahové zařízení pro děti a mládež), která je součástí Oblastní charity Znojmo.

Co je to nízkoprahové zařízení pro děti a mládež? A jak může pomoci dětem v pěstounské péči?

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež má u klientů/uživatelů a veřejnosti řadu označení: „nízkoprahový klub“, „nízkopraháč“, „čekárna na dospělost“, „klub“, „klubovna“ atd.

Aktuálně je v České republice 250 nízkoprahových zařízení pro děti a mládež,

kteří jsou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb., spadající do služby sociální prevence – § 53. Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (dále jen NZDM) dle § 62 108/2006 Sb. poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohro-

ženým společensky nežádoucími jevy. Nutno dodat, že cílové skupiny se mohou lišit, jelikož vychází vždy z problematiky dané lokality a skutečných potřeb.

V praxi to znamená, že např. znojemský „nízkopraháč“ má cílovou skupinu dětí a mladých lidí od 11 do 26 let. Cílem je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně. Tato zásada je jedna z velmi důležitých a právě pro děti v pěstounské péči může být rozhodující.

Služba podle vyhlášky 505/2006 Sb. § 27 poskytuje tyto základní činnosti a služby:

a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti:

1. zajištění podmínek pro společensky přijatelné volnočasové aktivity,
2. pracovní výchovná práce s dětmi,
3. nácvik a upevnování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností,
4. zajištění podmínek pro přiměřené vzdělávání,

b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: aktivity umožňující lepší orientaci ve vztazích odehrávajících se ve společenském prostředí,

c) sociálně terapeutické činnosti: socioterapie, jejíž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob,

d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:

1. pomoc při vyřizování běžných záležitostí,
2. pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob.

Posláním NZDM je usilovat o sociální začlenění a pozitivní změnu v životním způsobu dětí a mládeže, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci, poskytovat informace, odbornou pomoc, podporu, a předcházet tak jejich sociálnímu vyloučení.

Nepříznivé sociální situace můžeme rozdělit na:

a) konfliktní společenské situace,

b) obtížné životní události,

c) omezující životní podmínky.

V těchto třech možnostech najdeme řadu situací, které může dítě z pěstounské rodiny zažívat. Konfliktní společenské situace znamenají, že se svým chováním či jednáním děti ocitají v situacích, které jsou v rozporu se společenskými, právními a kulturními normami. Mezi ně patří např. projevy šikany, drobná kriminalita, vandalismus, násilné projevy, útěk z domova či z jiného přístřeší, generační konflikty, konflikty v místní lokalitě, zneužívání návykových látek, rasismus, záškoláctví, trestní stíhání, vyloučení ze školy, pohlavní zneužívání, z biologické rodiny může mít zkušenost s domácím násilím atd.

Za obtížné životní události se považují situace, ve kterých se děti a mladí lidé těžce orientují a které jsou pro ně obtížně řešitelné vlastními silami. Mezi takové události patří např. rozpad rodiny, partnerské problémy rodičů, životní krize, sexuální debut, problémy s volbou školy a povolání, rozpad vlastních partnerských vztahů, partnerské problémy, získávání obživy, zajištění bydlení, těhotenství, zneužívání, další obtížné události v rodině, ve škole a mezi vrstevníky.

Omezující životní podmínky jsou takové, jež osoby z cílové skupiny dostanou do prostředí, které způsobuje omezení psychosociálních dovedností. Příčinou je především nepříznivé rodinné a sociální prostředí. Jde o životní podmínky podporující či vytvářející izolovanost jedince, neschopnost adaptace, neschopnost navázání vztahů, absenci zájmů, absenci citlivosti, pocit odcizení, pocit zneschopnění, asociální životní způsob, pasivní životní stereotypy, malé možnosti k aktivnímu uplatnění v sociálně akceptovaných činnostech.

Asociální životní způsob – sociálně netvorivé řešení obtíží vznikajících při uspokojování

životních potřeb jedince i sociálních skupin. Vyznačuje se destruktivitou v sociálních situacích, parazitním uspořádáním vztahů a nepřijímáním odpovědnosti v každodenních životních činnostech a událostech. Krizová situace je pro nás nepříznivá sociální situace, resp. situace natolik vyhocená, že vyžaduje naléhavé a neodkladné řešení. Člověk není schopen řešit tuto situaci vlastními silami ani za pomoci svého okolí.

Kromě věkového rozdělení (např. od 6 do 12 let, od 13 do 18 let a od 19 do 26 let), je třeba také vnímat fakt, že klienti žijí nebo se pohybují v konkrétní lokalitě, kterou lze vymezit:

- sociálně (sociálně slabé rodiny, pěstounské rodiny atd.),
- geograficky (sociálně vyloučené lokality, dětský domov, děti ulice, děti na ulici atd.).

Samozřejmě pro pomoc v orientaci se k nim vztahují další (doplňkové) charakteristiky:

- nemohou nebo nechtějí se zapojit do standardních volnočasových aktivit (limity ve vzdálenosti, financích či vlastní limity zájmu a návyků aj.),
- vyhýbají se standardním formám institucionalizované pomoci a péče (bojí se či mají předešlou špatnou zkušenost, někdy i opakovanou aj.),
- dávají přednost neproduktivnímu trávení volného času,
- dávají přednost trávení volného času mimo rodinu či jinou sociální skupinu,
- mají životní styl, kvůli kterému se dostávají do konfliktů, které jsou ohrožující pro ně samé nebo jejich okolí,
- nepřicházejí s jasnou zakázkou nebo ji nedovedou či nechtějí definovat tak, jak to vyžadují jiné typy služeb.

Cílem NZDM je dětem a mládeži zabezpečit:

- podporu pro zvládnutí obtížných životních událostí,
- snížení sociálních rizik vyplývajících z konfliktních společenských situací, životního způsobu a rizikového chování,
- zvýšení sociálních schopností a dovedností,
- podporu sociálního začlenění do skupiny vrstevníků i do společnosti, včetně zapojení do dění místní komunity,
- nezbytnou psychickou, fyzickou, právní a sociální ochranu během pobytu v zařízení a podmínky pro realizaci osobních aktivit,
- zlepšovat kvalitu jejich života,
- předcházet nebo snížit zdravotní rizika související s jejich způsobem života,
- lepší orientaci v jejich sociálním prostředí,
- podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace.

Jedná se o ambulantní případně terénní formu sociální služby nízkoprahového charakteru, tedy službu bez časové, prostorové, psychologické a finanční bariéry. V reálné podobě to vypadá tak, že dítě může kdykoliv do klubu přijít a kdykoliv odejít a je na něm, jestli tam bude třicet minut nebo dvě hodiny, jestli bude v kontaktu s pracovníky každý den či jednou za týden nebo dvakrát do měsíce. Frekvence setkávání si v podstatě určuje samo a důraz klademe na dobrovolnost. Možná je také forma terénní, tedy streetwork.

Jak již bylo zmíněno, uživatel má možnost zůstat v anonymitě. Jakákoliv dokumentace obsahující jeho osobní údaje musí být vedena jen s jeho souhlasem a s právem do ní nahlížet. Zde je však nutno dodat, že u dětí z pěstounských rodin,

či dětí, které mají v jiném prostředí nějaké konflikty, může pracovník nabídnout, aby klient dal souhlas s poskytováním informací třetí osobě ve prospěch řešení jeho situace. Například pokud zjistíme, že něco nefunguje ve škole, tak nabídneme spolupráci i se školní psychologkou či jiným člověkem, kterému dítě důvěřuje. Dobrým příkladem praxe jsou také situace, kdy školní psycholog nenásilně nabídne služby NZDM, kde klient může přednést svůj problém na neutrální půdě nezaujatému člověku, který podá pomocnou ruku. Obdobná situace může být s náhradními rodiči, ale jen za předpokladu, že k tomu dá dítě písemný souhlas. V situacích ohrožujících zdraví a život člověka máme samozřejmě ohlašovací a oznamovací povinnost.

Dobrá praxe „pěstounství v NZDM“

Služby Klubu Coolna Znojmo poskytneme každý rok přibližně dvěma stovkám klientů různého věku z různých prostředí. Zaznamenané máme tři klienty, kteří nám sdělili, že žijí v pěstounské rodině. Pravděpodobně jich bylo více, ale uživatel má právo nesdělovat nám osobní údaje.

U dětí z pěstounských rodin klademe důraz na práci se sebevědomím, sebeúctou, vlastní identitou, vyřešením vlastních pochybností a narovnání vztahů, aby se lépe dítěti žilo. Tematicky je komunikace zaměřena obvykle na základní instrumentální témata (např. škola, rodina, shánění brigády, vztahy), sociálně právní a zdravotní témata (právní normy, bezpečný sex, rizika užívání návykových látek a jiné rizikové chování) nebo specifická témata – dle dohody s uživatelem.

Krizovou situací pro dítě může být skutečnost, že se ocitlo v jiném prostředí či bude někým jiným vychováváno (náhradní rodinná péče) a potřebuje to s někým nestranným sdílet, ujasnit si své myšlenky, pocity, postoje. V těchto případech jde z naší strany o diagnosticko-terapeutický

přístup přispívající ke zvládnutí psychické krize. Samozřejmě spolupracujeme s odborníky, kteří se mohou klientům věnovat do hloubky a individuálně, ale NZDM jsou takovou první linií na cestě k řešení potřeb dítěte. Poskytnout můžeme také dojednané konzultace a doprovod do zařízení návazné péče, případně asistenci při jednáních v těchto zařízeních.

V případech dětí v pěstounské péči je vhodná dlouhodobá individuální práce při zachování tohoto postupu:

- společné definování kontraktu,
- vytvoření individuálního plánu a stanovení podmínek kontraktu,
- vedení dokumentace, s kterou je uživatel obeznámen,
- pravidelné revize kontraktu s uživatelem (zda se naplňuje kontrakt),
- práce je časově ohraničená, je stanoven její začátek a konec,
- konzultace vedení případu uživatele na intervizních a supervizních setkáních týmu,
- pravidelná reflexe.

Jednou z velmi důležitých záležitostí pro děti z pěstounských rodin je „práce“ s blízkými osobami – informační servis, poradenství poskytované blízkým osobám uživatele (pěstouni, rodiče, kamarádi...), samozřejmě jen se souhlasem uživatele. Možností je nespočet: modelové situace, casemanagement či jen facilitace s náhradní rodinou.

Speciálně pro pěstouny jsme v minulosti připravili seminář na téma: Závislostní chování. Věnovali jsme se praktickým otázkám, např. jak poznat dítě, které má problém se závislostí různého typu, jak v takové situaci postupovat a také jak závislostem předcházet. Navíc si pěstouni mohli

prohlédnout prostory klubu a možnosti, které jim nabízí.

V tomto článku jsem se tedy snažil předstřížit, co nabízí NZDM dětem, které se ocitly v pěstounské rodině a prožívají trápení, s nimiž si neví rady, zároveň možnosti

spolupráce s pěstouny a v neposlední řadě s odborníky z oblasti pěstounské péče.

Mgr. Robert Knebl,
vedoucí sociální pracovník NZDM Klub
Coolna Znojmo,
sociální pedagog, lektor

Sociálně patologické chování ve škole

Pod tímto názvem si můžeme představit ledacos, ale vždy to bude něco špatného, nežádoucího, nemorálního a ptáme se, „kde se to v těch našich dětech a mládeži bere“. Každý z nás vyrůstá v prostředí, jehož zvyky, zásady a normy chování pak působí na další vývoj. Všichni si s sebou „táhneme“ něco, co ovlivňuje celý náš život. Jak vychovávat děti se nikde nevyučuje, většina lidí to dělá po svém a někdy to nedopadne dobře. Za 27 let práce s mládeží jsem měla možnost takových dětí poznat více než dost. Jen dva příběhy za všechny:

Dívka, říkejme jí třeba Xenie, to neměla vůbec jednoduché ani v rodině ani ve škole. Doma vládl tvrdou rukou cholerický a despotický otec. Střety s ním byly v dospívání stále častější. Naneštěstí spoustu vlastností zdědila právě po něm, stejně jako podobu a postavu. Když ji něco rozcílilo, naprosto se přestala ovládat, byla drzá, vulgární, házela věcmi a bylo jí jedno čím a na koho. Z otce měla oprávněný strach. Pokud se její problémy ve škole nebo doma vyhrotily, fyzicky ji trestal. Zhruba dvakrát ročně podstupovala psychiatrickou léčbu, která mívala vždy pozitivní účinek.

Při praktickém vyučování se Xenie pohybovala ve skupině chlapců, kde byla často terčem posměšků a nevhodných narážek. Vždy si dovedla zjednat pořádek, ale většinou v rozporu se školním řádem, za což byla trestána kázeňským opatřením a následně doma přísným otcem. Při teoretickém i praktickém vyučování byla velmi

aktivní, snaživá, o vše se dopodrobna zajímala, velmi intenzivně prožívala úspěch, pochvalu ze strany pedagogů. Měla chvilky, kdy byla milá, ochotná pomoci. Ráda si povídala s dospělými, někdy je dokonce objímala, potřebovala cítit lásku a bezpečí, které jí doma chybělo. V kolektivu vrstevníků ale oblíbená nebyla. Často vyprávěla o svém mladším bratrovi, kterého měla z rodiny asi nejraději. Matka byla pravděpodobně v područí manžela a zastání u ní Xenie nenacházela.

Na jeden její výrok po zvlášť závažném prohřešku ve škole asi nikdy nezapomenu: „Vy jste mně zničila život, protože jste mi dala ředitelskou důtku, a za to mě táta zmlátí. Až budu ležet v nemocnici na áru, bude to vaše vina.“ Když školu úspěšně dokončila, loučila se se mnou slovy: „Vy jste ta nejlepší učitelka na světě a mám vás moc ráda.“ To přesně vystihuje její rozporuplnou povahu.

Po několika letech se mi ozvala a dokonce přijela do školy. Dlouho jsme si povídaly a vzpomínaly na její prohřešky. Je z ní dospělá žena, zklidnila se, dokonce se zařadila do pracovního procesu. Nadále bydlí s rodiči. Situace s otcem se zlepšila.

Ve druhém příběhu je hlavním postavou chlapec, říkejme mu třeba Hanuš. Do naší školy nastoupil se svou mladší sestrou, které bylo dvacet let, chlapci o dva více, takže by se dalo říci, že to už byli dospělí lidé. Oba sourozenci se jeví jako málomluvní, zakřiknutí a nesmělí žáci. Dívka taková zůstala po celou dobu školy. Byla velmi citově labilní, náladová a plačtivá. S bratrem se k sobě chovali slušně, ale jako dva cizí lidé, a ne sourozenci.

S Hanušem jsem trávila spoustu času, a tak mi postupně odkrýval svůj nelehký život. Až později mi došlo, že velká část z toho byla výmysl a lež. Jako malí žili s matkou alkoholičkou, která pění o ně vůbec nezvládala. Často nechávala děti doma samotné, o hladu, protože peníze utratila za alkohol a cigarety. Situace se vyhroutil a děti byly matce odebrány. Čtyři roky strávily v dětském domově. Matčina nevlastní sestra, která žila s přítelem a svého syna měla již dospělého, si obě děti vzala do pěstounské péče.

Hanuš se mi jevil jako hodný a snaživý chlapec, ale měl velké problémy s učením. Nicméně díky své pili a houževnatosti nakonec ukončil dvouletý učební obor. Byl velice manuálně zručný, krásně kreslil, vyšival, uměl aranžovat květinové vazby, navíc se nebál žádné práce, ani fyzicky náročné. Vždycky se snažil být ve všem první a nejlepší, nelitoval času, námahy a často ani peněz, aby to dokázal. Potřeboval zažít pocit uspokojení, uznání a obdivu dospělých i spolužáků, chtěl slyšet stále to stejné: „Seš šikovnej, dobrej, nejlepší.“ A dařilo se mu to. Ve volném čase chodil na brigády, takže peníze u něj nebyly problém. Velmi rád dělal někomu radost malými dárky, ať koupnými nebo vyrobenými, mezi spolužáky byl velice oblíbený.

Při první návštěvě pěstounky ve škole jsem se nestačila divit. Hanuš byl chlapec dvou tváří a já znala jen tu lepší. Svou tetu několikrát okradl. Bral nejen peníze, ale i zlato. Proto musel chodit o víkendech na brigády, aby mohl splácet dluhy. Nechtěla jsem tomu uvěřit, chlapce jsem si oblíbila pro jeho srdečnost, vděčnost za uznání a ochotu pomoci za každé situace. Brzy jsem měla zjistit, jak dobře se umí přetvařovat a lhát. Sebral spolužákovi z peněženky platební kartu, nakoupil si, co potřeboval a vrátil ji zpět. Bylo velice těžké mu tento přečin dokázat, ale podařilo se. Hanuš dlouho zapíral, ale pak se pod tíhou důkazů přiznal. Na otázku, proč to udělal, mi odpověděl, že mu vadilo, jak se spolužák chlubil kartou, na které má prý plno peněz. To byla lekce nejen pro mě. Už ani pro ostatní nebyl ten snaživý spolehlivý žák. I v tomto případě se potvrdilo, že špatné rodinné zázemí a dětský domov člověka ovlivní až do dospělosti.

Metodička prevence sociálně patologických jevů na OU

Hledáme Vás, mámo, táto

Po změně zákona získáváme údaje o dětech, které hledají pěstouny, od jednotlivých krajských úřadů. Zájemci, zařazení do evidence žadatelů stát se osvojiteli či pěstouny, mohou nadále kontaktovat PhDr. Alenu Michalovou, michalova@pestouni.cz, tel.: 731 507 401.

Těšíme se na spolupráci a nepřestáváme věřit, že společně najdeme každému dítěti milující a pečující rodinu.

Jindřiška, nar. 6/2012, a Sabinka, nar. 8/2013, potřebují najít zázemí v pěstounské rodině,

kteří se jim bude moci plně věnovat. V současné době žijí v dětském domově, protože jejich maminka má dost starostí sama se sebou a nebude se moci o své děti starat ani v budoucnu. Dívky jsou zdravé, líbívého vzhledu, tmavých očí i vlásků a snědé pleti. V důsledku zanedbávání v původní rodině jsou ve svém vývoji mírně opožděné, ale v podnětném prostředí velmi pravděpodobně zpoždění dohoní. Holčičky hodně drží při sobě, ale umí navázat kamarádkové kontakty i se spolužáky ve školce. Do školky se vždy těší, respektují tam autoritu dospělých. Rády také pomáhají mladším dětem. Jsou přizpůsobivé, umí dodržovat dohodnutá pravidla. Rády kreslí a tančí. Zvládají dobře sebeobsluhu, jsou samostatné v oblékání i jídlu. Jsou mazlivé a pozitivně laděné, mají radost, když mohou pomoci paní učitelce a jsou za to pochváleny.

O Vašíkovi, nar. 1/2019, jsme už jednou psali, bohužel na „své“ pěstouny stále ještě čeká, zatímco čas u přechodných pěstounů se mu krátí. Tento chlapeček světlé pleti utrpěl ve čtyřech měsících vážný úraz hlavičky. Nyní má patnáct

měsíců a zdravotně se zlepšil natolik, že jeho omezení se týkají už jen hybnosti pravého palečku na ruce. Musí ještě rehabilitovat a později asi bude muset nosit brýle. Vašík je velmi šikovný – leze po čtyřech, staví se kolem nábytku, snaží se chodit, rád si hraje a mazlí se. I přes počáteční špatné prognózy se zdá, že bude žít naprosto běžným životem. Rodiče Vašíka sami uznávají, že nemají podmínky pro jeho výchovu a přejí si pro chlapečka hodnou rodinu.

Tolerantní a trpělivé pěstouny hledáme také pro sourozence Zorana, nar. 11/2014, Martina, nar. 7/2016, a Michala, nar. 6/2017. Kluci jsou nyní v dětském domově, kam byli přemístěni ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Všichni mají tmavší pleť, tmavé vlásky a kukadla, na první pohled je zřejmé, že jde o sourozeneckou trojku jak se patří. Fyzicky jsou zdraví, ale díky zanedbávání jsou lehce opožděni ve vývoji, zejména v oblasti řeči. Přáli bychom si, aby se podařilo najít jim rodinu, která jim jejich smutný začátek života rozjasní a bude se jim plně věnovat. Návrat dětí do rodiny je zřejmě nereálný, rodiče za nimi jezdí do zařízení nárazově, zhruba jednou za dva měsíce.

Hledáme velkou otevřenou pěstounskou náruč ideálně pro celou sourozeneckou čtyřku (případně umístění vždy po dvou sourozencích). Děti světlé pleti a tmavších vlásků Štěpánka, nar. 2/2014, Julius, nar. 4/2015, Sandra, nar. 2/2017, a Norbert, nar. 3/2019, byly přivezeny na úřad svými rodiči, kteří ztratili bydlení a nedokázali se již o své potomky dále starat. Nyní jsou sourozenci umístěni společně v dětském domově, kde pomalu dohánějí vše, co dosud zameškali. Štěpánka je vděčná

za každý kousek pozornosti, ráda se účastní všech aktivit a komentuje dění kolem sebe, vážně u ní zatím jen logické myšlení a má nedostatečné všeobecné znalosti. Julius je pětiletý klouček, kterého nepodnětné rodinné prostředí poznamenalo zřejmě nejméně; o vše se zajímá, rád spolupracuje a spolehlivě zvládá sebeobsahu. Je velkou oporou pro svou mladší sestřičku Sandru. Sandra je radostná dívka, velmi závislá na bráškově. Vítá výhradní pozornost při společné vycházce, spolupracuje, ale hůře se soustředí. Zaostává v řeči, ale v poslední době vše rychle dohání. Norbert je roční klouček, společenský, spokojený mezi vrstevníky. Aktivně se zajímá o hračky i okolní dění, spokojeně žvatlá, daří se mu první slůvka a slovní spojení.

 Vládík, nar. 10/2019, se narodil o pár týdnů dříve, ale v péči přechodné pěstounky svůj vývoj rychle dohnal. Dnes je to vymazlený, klidný a pohodářský chlapeček tmavě hnědých vlásků, hnědých očí a lehce snědé pleti. Vládík je zdravý, prospívá ukázkově, moc rád spinká a jí, má rád houpání v náručí, sociální kontakt a zpívání před usnutím. Rád pozoruje dění kolem sebe, „povídá si“, hlasitě se směje, miluje koupání a hru s chraстítkem. Maminka o svého chlapečka pečovat nemůže, v úvaze je proto pěstounská péče nebo poručení.

 Nataša, nar. 1/2018, a **Ivo, nar. 3/2019**, byli ze své původní rodiny odebráni pro zanedbávání a od září jsou nyní v pěstounské péči na přechodnou dobu. S rodiči probíhají asistované kontakty, které by bylo dobré zachovat i v budoucnu. O děti rovněž projevuje zájem jejich dědeček. Děti udělaly v pěstounské rodině velké pokroky, vývoj děvčátka nicméně pokračuje nerovnoměrně, s opožděním zvláště v oblasti řeči. Povahou je spíše zádumčivá, málo komunikuje a projevuje

emoce. Dlouho trvá, než se naučí něčemu novému. Je sledována neurologem a plánováno je genetické vyšetření. Chlapečka čeká v budoucnu operace vrozené vady močové trubice, je sledován na kardiologii pro nezávažný nález. Ivošek je pozitivní, usměvavý, jeho vývoj postupuje harmonicky. Hodně dohání starší sestru a je pravděpodobné, že ji ve vývoji i předstihne.

 Osvojitele, pěstouny nebo poručníky hledáme pro Zbyška, nar. 7/2014. Chlapec byl hned po narození umístěn v zařízení z důvodu zdravotního postižení. Vzhledem k vrozené vývojové vadě páteře má Zbyšek zasaženu dolní polovinu těla, je inkontinentní, cvičením se někdy povede i vyčurání do nočníku. Pohybuje se plazením s oporou rukou, dolní končetiny tahá za sebou. Díky síle paží se dokáže dostat na dětskou sedačku, nohy si umí srovnat do potřebné polohy. Pro rychlejší pohyb využívá vozíček a handbike, které dobře ovládá a překonává i terénní překážky. Dlouhodobě rehabilituje Vojtovou metodou. V jídle je samostatný (ale vybíravý). Umí se obléknout a svléknout, vyčistit si zuby, rád se koupe. V sociálním kontaktu se vyrovná zdravým dětem. Je aktivní, zvědavý, vnímavý, má rád blízký kontakt a společné aktivity. Má tendenci k upoutávání pozornosti dospělých, má hezký vztah s dobrovolnicí. Jeho rozumové schopnosti jsou hodnoceny v pásmu průměru. Je sledován na neurologii, (bere léky pro epilepsii), chirurgii, ortopedii a kardiologii. Oba rodiče jsou zbaveni rodičovské odpovědnosti.

 Viola, nar. 2/2008, je dívka menšinového etnika s lehkou mentální retardací, vadou řeči a oční vadou. Žila se svými rodiči v nevyhovujících podmínkách, pak v pěstounské péči na přechodnou dobu, nyní je v ústavním zařízení. Viole hledáme dlouhodobou pěstounskou rodinu.

 Emil, nar. 7/2010, je pohledný, milý chlapec menšinového etnika, který od narození vyrůstá v ústavním zařízení. Je léčen pro metabolickou poruchu, která vyžaduje pravidelnou dietní úpravu. Toto omezení je však dobře zvladatelné. Emil je šikovný, hodně samostatný kluk, chodí do základní školy. Je komunikativní, rád si povídá. Rádi bychom mu našli tolerantní osvojitelkou nebo pěstounskou rodinu.

 Max, nar. 7/2011, je chlapec menšinového etnika, s diagnózou autismu. Neužívá řeč, ale velmi dobře reaguje na komunikaci pomocí obrázků. Rád poslouchá hudbu, dobře intonuje dětské písničky. Rodina o Maxíka nejeví žádný zájem, rádi bychom mu proto našli náhradní osvojitelkou nebo pěstounskou rodinu.

 Pěstouny hledáme také pro sourozence **Oskara, nar. 4/2009**, **Martu, nar. 8/2010**, a **Viktora, nar. 8/2011**, kteří pobývají dlouhodobě v ústavním zařízení. Jedná se o děti částečně menšinového etnika, pohledné, velmi šikovné a bystré. Jsou přátelské, bez problémů se zapojují do kolektivu, ve škole dobře prospívají.

 Filip, nar. 7/2009, přišel na svět s Downovým syndromem, jeho rodiče ho proto opustili hned po narození. Vyrůstá v ústavním zařízení. Je to milý a společenský chlapec, velmi rád se mazlí, je rád, když se někdo věnuje pouze jeho osobě. Je vzděláván ve speciální škole podle individuálního vzdělávacího plánu, ve škole je učenlivý a zvědavý.

 Josífek, nar. 7/2008, je pěkný chlapec menšinového etnika, který vyrůstá v ústavním zařízení a dlouhodobě se o něj nikdo z rodiny nezajímá. Mohl by být osvojen nebo přijat pěstounskou rodinou. Vyžaduje individuální péči a přístup, jeho vývoj je opožděnější. Josífek by také chtěl mít svou rodinu, jako mají jeho sourozenci.

 Eda, nar. 1/2011, je chlapec většinového etnika, který trpí mnoha vrozenými vývojovými vadami. Komunikuje pomocí mimiky a gest, má rád společnost. Je silně nedoslýchavý, nosí naslouchadlo. Navštěvuje speciální školu, kde má vytvořen individuální vzdělávací plán. Biologická rodina o Edu neprojevuje žádný zájem, hledáme proto pro něj tolerantní osvojitele nebo pěstouny.

 Radek, nar. 1/2008, je chlapec většinového etnika, kterého jeho matka nepřijala, trpí proto příznaky citové deprivace; bývá náladový a byla u něj diagnostikována ADHD. Pobýval v pěstounu na přechodnou dobu, pak přešel do ústavního zařízení. Matka s ním udržuje jen příležitostné kontakty. Rádi bychom mu našli tolerantní pěstounskou rodinu, která by mu věnovala svou péči.

 Tolerantní, laskavé pěstouny hledáme také pro **Petra, nar. 2/2007**, a **Pavla, nar. 10/2014**. Starší Pěta je chlapec s autismem, který téměř vůbec nemluví. Mluvenému slovu však rozumí, učí se znakovou řeč, v sebeobsluze je samostatný. Velmi rád chodí do školy. Je manuálně šikovný, rád vaří. Pavlík je jeho polorodý bratr smíšeného etnika, je velmi pozitivně laděný, rád tancuje a zpívá.

Rudolf, nar. 10/2009, je zdravý kluk většinového etnika, s projevy ADHD a citové deprivace. Hledáme pro něj tolerantní pěstouny, kteří by mu stanovili pevné mantinely v rámci individuálního přístupu.

Ivona, nar. 1/2008, je dívka většinového etnika s lehkou mentální retardací a projevy ADHD. Po fyzické stránce je zdravá a v péči přechodných pěstounů udělala velké pokroky. Nyní žije v ústavním zařízení, rodina o ni neprojevuje zájem. Pro Ivonku hledáme dlouhodobé pěstouny.

Eliška, nar. 2/2013, je holčička většinového etnika, která byla pro nedostatečnou péči matky umístěna do ústavního zařízení. Matka ji tam navštěvuje, ale není schopna si ji převzít do péče. Eliška má zdravotní problémy, které je však možné zvládat i v rodinném prostředí. Aktuálně bylo vysloveno podezření na poruchu autistického spektra. Pro Elišku hledáme tolerantní pěstounskou rodinu.

Mariánek, nar. 7/2018, má více zdravotních znevýhodnění, narodil se matce, která v těhotenství užívala alkohol. Chlapeček je umístěn v ústavním zařízení a potřeboval by dlouhodobou péči pěstounů.

Dalibor a Norbert jsou dvojčátka většinového etnika, **narodila se 9/2017**. Rodiče se o ně nedokáží postarat, zájem projevují sporadicky. Kluci jsou zdraví, šikovní a dobře prospívají, jsou na sebe velmi vázáni. Hledáme pro ně místo v pěstounské rodině.

Sourozenci **Dita, nar. 9/2011**, a **Vojtěch, nar. 6/2015**, jsou velmi šikovné děti smíšeného etnika. Již více než rok jsou umístěni v ústavním zařízení, matka je ve výkonu trestu a otec se bez úspěchu snaží upravit podmínky pro péči o ně. Rádi bychom i těmto dětem našli zázemí v tolerantní pěstounské rodině.

Velmi pohlední, zdraví bráškové většinového etnika **Ondřej, nar. 10/2012**, a **Daniel, nar. 1/2015**, byli umístěni do pěstounské péče k příbuzným, ta však selhala, takže nyní jsou v dětském domově. Hledáme pro ně tolerantní pěstounskou rodinu.

Sourozenci **Kamil, nar. 3/2016**, a **Radka, nar. 3/2018**, jsou děti většinového etnika, umístěné od 11/2019 u pěstounů na přechodnou dobu. Jsou to pohledné, zdravé, šikovné a přátelské děti, které nejsou s biologickou rodinou v žádném kontaktu. Hledáme pro ně místo v pěstounské rodině.

KRÁDEŽE U DĚTÍ

Pokud zjistíte, že vaše dítě kradlo, cítíte větší otázkou: Jak jen mohlo něco podobného provést? Selhal jsem já? Selhala naše výchova?

Nejdříve pro začátek – mezi dětmi může občas k drobným krádežím dojít. Krádež je cílená a záměrná, takže u dětí hovoříme o krádežích, až když pochopí formu vlastnictví a normu chování, předpokládá se zde určitá rozumová vyspělost. Svou roli zde může hrát také odlišný hodnotový systém vrstvy nebo etnika.

Pro posouzení závažnosti poruchy je důležitý způsob krádeže :

příležitostné krádeže

- neplánované, u menších dětí - jako impulzivní reakce (pro předškoláky je typické, že si přisvojují věci, které jim nepatří)

promyšlené krádeže

- starší školní věk, zde je tím horší prognóza, čím dříve se objeví

organizované krádeže v partě

- nejzávažnější - pachatel má oporu v členů skupiny a své chování nepovažuje za porušení norem

důležité také je pro koho dítě krade: pro sebe, pro druhé (být akceptován), pro partu

Jak bychom se měli zachovat?

Pokud například objevíte u dítěte drahou věc, kterou si rozhodně nemohlo pořídit ze svého kapesného ani dostat jako dárek, promluvte si s ním. Jestliže dojdete k závěru, že se skutečně jedná o krádež, je důležité najít příčinu: proč to udělalo?

Příčiny těchto poruch chování mohou mít mnoho faktorů.

Je třeba brát v úvahu především osobnostní faktory a v tomto případě nás vždy napadne vliv a význam dědičnosti. Žádná studie nepotvrdila, že by se vzorec tohoto chování předával geneticky. Ale existují různé vrozené dispozice, jako je úroveň temperamentu, dispozice k disharmonickému vývoji, určitá nezdrženlivost v jednání, apod., které, spolu s ostatními rizikovými faktory, mohou přispět k rozvoji nežádoucího chování všeho druhu, krádeže nevyjímaje.

Příčin může být mnoho:

- zkouška odvahy v partě kamarádů
- rebelie proti rodičům
- pocit, že kapesné je (ať už subjektivně nebo objektivně) nedostačující
- přání „obohatit se“
- frustrace – dítě si chce udělat radost něčím „hezkým“
- dítě chce na sebe strhnout pozornost a vlastně se nechá úmyslně přistihnout při činu
- dítě chce své rodiče nepřímou za něco „trestat“
- dítě bylo ke krádeži donuceno – formou šikany ze strany vrstevníků

Máme dítě potrestat?

Trest by měl vždy souviset s daným přečinem. Proto by mělo například v mnohých případech smysl, pokud se jedná o krádež zboží, nechat dítě zboží vrátit a omluvit se za svůj poklesek. A tím nést důsledky svého činu. Pokud dítě například ještě nerozlišuje mezi „tvoje“ a „moje“, rozhodně nepomůže žádný drastický trest. O trestu samotném je vhodné si s dítětem promluvit a být si jisti tím, že ho akceptuje a nebere jako křivdu.

U nezletilých a mladistvých pachatelů se často setkáváme se syndromem poruchy pozornosti s hyperaktivitou (ADHD), dále to bývají děti s patologickými závislostmi, děti s nízkým sebevědomím a vztahovými problémy, ale i děti z dobře situovaných rodin, u nichž se může jednat o druh recese.

Jejich chování vykazuje tyto znaky:

- bezodkladnost uspokojování potřeb,
- sklon k subjektivizaci a relativizaci právních a morálních norem (egocentričnost)
- impulzivnost
- nefungují vnitřní zábrany – defekty charakteru
- neutralizace důsledku jednání – nepřipouští si, že ublížil, bagatelizuje škodu

Motivy krádeží:

drogy, automaty
adrenalin, recese
identifikace s partou
nouze
dítě jako nástroj dospělých

Specifika krádeží páchaných dětmi a mladistvými:

neplánovanost
opakující se způsob jednání
jednání v partě
neúměrná brutalita (pokud se jedná o krádeže formou vloupání, páchají značnou škodu)

Možnosti postihu:

- každá zjištěná krádež bývá oznámena orgánu sociálně právní ochrany dětí.

Následuje výchovný pohovor s dítětem i s rodiči.

V případě, že došlo již k naplnění skutkové podstaty trestného činu, závisí další postup na tom, zda se jedná o dítě do 15ti let věku, v tom případě je dítě ohroženo těmito postihy:

- dohledem probačního úředníka
- uložením vhodného programu
- ochrannou výchovou

Pokud je pachatel více než 15 a méně než 18 let, jedná se o mladistvého, který už je trestně odpovědný. Opatření ukládaná v rámci trestního řízení většinou bývají obecně prospěšné práce nebo trest odnětí svobody (podmíněný nebo nepodmíněný), přičemž všechny tresty se krátí na polovinu oproti těm, které jsou ukládány dospělým pachatelům.

Příčiny či pohnutky krádeží se na první pohled mohou jevit jako zcela jasné, ale může se za nimi skrývat hlubší problém. Dítě se např. může pouze dovolávat pozornosti nebo může toto chování souviset s potížemi neurotického charakteru (kleptomanie). Nicméně toto jednání nelze v žádném případě ospravedlnovat nebo dokonce tolerovat. Vždy musí dojít k prošetření a k odškodnění poškozeného.

Eva Hvězdová,
kurátorka mladistvých, Úřad městské části
Brno-střed

Moje dítě krade?!

Vyrostli jsme podle desatera, se zcela jasným vědomím, že krádež je čin špatný, i kdyby si člověk díky tomu mohl na chvíli splnit svá přání. Vztáhnout ruku na cizí majetek, to pro nás bylo něco nepředstavitelného.

A přesto jsme nebyli ušetřeni. Ono se jinak soudí, když krade kdosi neznámý, nebo když zjistíte, že krade někdo, koho máte rádi...vaše dítě.

Naše první přijaté dítě chtělo mít vše. Nejenom to, co potřebovalo, ale vše. Když v televizi běžela reklama na Ferrero Roché, sdělila nám s výčitkou v hlase, že ho ještě nikdy neměla. „My taky ne“, odpověděli jsme, a mysleli si, že to stačí. Nestáčilo. Bez jakýchkoliv zábran sáhla do cizí peněženky a ty lákavé bombóny si koupila. Najednou jsme měli doma dítě, pro které věci byly důležitější než lidé a vztahy. To, že se na ni zlobíme, nebylo nic ve srovnání s tím, že dosáhla svého, že si mohla pořídit všechny ty lákavé cukrovinky a hračky. Naše domlouvání pro ni bylo signálem, že musí krást pečlivěji, více propracovat taktiku zatloukání, více dbát na detaily – nikoliv že se krást nemá!

Mnohokrát jsme slyšeli, že to je zákonitý vývoj těchto dětí „se špatnými geny“. Že to ten či onen věděl...to jsou prostě „ty děti“. Od odborníků potom, že nesmíme mít nároky na naše děti, že máme být tolerantní.

Nevím, jestli jsme byli. Nevím, jestli jsme se chovali správně. Nevím, jaký je ten „správný postup“. Víím jen, že toto dítě má dnes téměř 18 let a nekrade. Nevyrostla z ní ani zlodějka, ani příživnice. V těch posledních deseti letech, které prožíváme společně v jedné rodině, jsme zakusili mnoho, od hlubokého zoufalství až po vrcholné štěstí. Někde cestou se stalo, že se věci v jejím žebříčku hodnot posunuly až ZA lidi a vztahy. Možná to přišlo tehdy, kdy jsme pro ni přestali být těmi lidmi, u kterých žije, a stali se její rodinou.

Četla jsem jednou, už v dobách klidu, článek o člověku, který byl dlouhá léta kapsářem. Byla to hluboce pravdivá osobní výpověď člověka, který to sám zažil. Myslím, že tehdy jsem porozuměla tomu, co jsem neviděla dřív, té vnitřní samoty a náhradnímu uspokojování potřeb. Zaujal mě jeho vyprávění, jak PŘESTAL být kapsářem.

Naučil se za těmi penězi a věcmi vidět lidi i s jejich osobními příběhy. Rozhodl se sám pro sebe, že když bude mít potřebu někoho okrást, nejprve se na něho podívá, a zkusí si představit jeho život, jeho osobní příběh. Potom se mu stalo, že když se na zamýšlenou oběť podíval, ona se na něj usmála, někdy prohodila i pár slov nebo pozdrav. Najednou ji nedokázal okrást.

Ten článek měl pro mě jednu trhlínu: naše dítě považovalo SVŮJ PŘÍBĚH za nejhorší na celém světě, a tudíž veškeré své činy za omluvitelné. Ten hluboký pocit křivdy, která se stala právě jí, jako by ovládal veškeré její myšlenky, celý její svět. Ale pomohl nám najít cestu, tu naši soukromou: ukázat na životní příběhy jiných, často hořké jako pelyněk, a často docela blízko nás. Naučit naše dítě DÁVAT. To bylo pro ni něco nového, něco, co se musela učit, a co ani dnes pro ni není úplně přirozené.

Hodně jsme dosáhli i změnou režimu kapesného – místo kapesného na týden dostávala peníze rozpočítané na dny. Týdenní kapesné totiž utratila hned první den, a pro ty ostatní neuměla „utáhnout opasek“. A vyplatila se i důsledná kontrola osobních věcí, i když jsme do té doby ctili soukromí každého člena rodiny.

Ale nejdůležitější ze všeho byla naše víra, že to společně zvládnem. Možná neopodstatněný optimismus, řeknete si, ale pomáhal nám přežít horší dny. Vzpomínám si, jak na mě jednou křičela: „Co je ti vůbec DO MĚ?! Co se o mě staráš, jaká jsem?!“ Tolik zloby v hlase!

„Starám se o tebe, protože jsem se ZAVÁZALA tvouj mámě! Nemohla bych se jí podívat do očí,

kdybch ti neřekla, co považuju za důležité! Ona nám VĚŘÍ, že z tebe vychováme dobrého člověka, a i kdyby ses na hlavu stavěla, tak uděláme všechno proto, abychom její důvěru nezklamali!“

Stály jsme tam naproti sobě, obě rozzlobené...a potom se rozplakala. Najednou jsem ji držela v náručí, hladila ji po vlasech a cítila, že to prostě dokážeme. V tom objetí byl slib...můj i její.

Začali jsme plánovitě „hru na poctivost“. Nechala jsem někde volně ležet dvacetikorunu, jestli dokáže odolat. Když to dokázala, radovaly jsme se spolu. Vymýšlely jsme, kde a jak komu pomáhat. Jakou drobnost, pomoc, pozornost můžeme přinést lidem kolem sebe. Čeho se můžeme sami pro sebe vzdát pro radost někoho jiného. Četly jsme si Slepíčí polévky pro duši, a předháněly se v konání dobra. Byly jsme jako Ivánek, když se chtěl zbavit medvědí hlavy.

A podobně jako Ivánkovi i naší dcerce přešlo to plánované „dobro“ do krve natolik, že jednoho dne udělala něco dobrého jen tak sama od sebe, bez okázalosti, bez závěrečné pochvaly. Ani nevím, jestli si to uvědomila. My ano.

Našla cestu ke své duši.

mc

pozn. red.: Oba texty jsme vybrali z Průvodce NRP z roku 2008.

Příběh, který hezky začal

Jsme pěstouni šestnáctileté Petry. Z dětského domova jsme si ji vzali, když jí bylo devět roků. Chtěli jsme původně dvě dívky mezi šesti až osmi lety. Petra se nám ale líbila hned při první návštěvě. Byla to okatá, hezká, hubená dívenka. Sympatie byly oboustranné. Byla u nás několikrát na návštěvě, pak jsme si ji vzali natrvalo. Rodiče o ni neměli žádný zájem, ani ona je nechtěla kontaktovat.

S manželem jsme se jí hodně věnovali, z dětského domova byla zanedbaná, citově vyprahlá. Nastoupila do čtvrté třídy, z trojek se vyšplhala na jedničky a dvojky, učení jí nedělalo problémy. Doma byla pracovitá, bezproblémová... zatím. V šesté třídě nastoupila na jinou školu a jezdila domů sama vlakem.

Jednou mi zavolal majitel potravin, že Petra u nich v obchodě opakovaně krade sladkosti. Pravidelně dostávala kapesné při-

měřené svému věku. Mojí dceři a matce se ztratil větší obnos peněz. Petra si koupila nový mobil, elektrický zubní kartáček a drahou kosmetiku, zbytek peněz jsme našli schované pod polštářem. Vše se řešilo s OSPODem, s kurátorem a slíbila, že už to neudělá.

Další problémy začaly v deváté třídě. Petra začala se sebepoškazováním (řezání), byla drzá. I když měla dlouhé vycházky a po domluvě mohla spávat u kamarádek, stěžovala si, že má málo svobody. Udělala zkoušky na střední školu, ale lajdat se nepřestala. Na učitele byla drzá, skončila devátou třídu se čtyřkami. Na střední škole přišly ještě větší problémy. Bydlela na internátě, začalo opět řezání, drzosti, lajdáctví, toulání, byla vulgární. V pololetí skončila s osmi pětkami na vysvědčení a dvojkou z chování. Přestala s námi normálně komunikovat. Nevěděli jsme, kam chodí a s kým se stýká. Byli jsme nuceni vyhledat odbornou pomoc a byl nám doporučen diagnostický ústav. Petra se nebránila.

Nyní bohužel je situace taková, že Petra se k nám vrátit nechce, prý už nás nemá ráda. Tak jsme se rozhodli, že veškeré trápení, které jsme s Petrou v poslední době měli, skončíme. Takový je jeden příběh, který dobře začal, ale špatně skončil.

Pěstounka X.Y.

Život plzeňské pobočky v „koronavirové době“

Informace o situaci v Číně se k nám dostávaly již počátkem roku 2020. Ale co, je to daleko a když jedí netopýry, tak to mají. Velmi záhy se to však začalo blížit. Itálie – jet či nejet lyžovat, to byla otázka pro řadu lidí kolem nás.

A pak to přišlo – nouzový stav. Něco, co jsem ani já jako starší osoba nezažila. Obavy, nejistota, ostražitost – odkud hrozí nebezpečí nejvíce... Zavírají se školy, školky, obchody. Z médií se k nám dostávají zprávy mnohdy rozporuplné, negativní a vážné. Co to udělá s lidmi?

Pracujeme z domova, avšak zůstáváme v kontaktu a pravidelně se „setkáváme“ při on-line poradách. Pěstounské rodiny nesmíme navštěvovat, jen telefonujeme a emailujeme. Zjišťujeme, zda jsou všichni v pořádku, jaké problémy jim tato situace činí a zda jim můžeme nějak v náročném období pomoci. Voláme, radíme, podporujeme. Veronika iniciuje darování roušek pro děti i dospělé, v jejichž možnostech nebylo zajistit si roušky vlastními silami. V Losině se šije ve velkém a rozesílá na adresy potřebných.

Sledujeme informace MPSV, MZ, MV a předáváme je pěstounům. Zjišťujeme, jak probíhá výuka doma a zda jsou všichni on-line? Všichni nemají potřebné vybavení, Hanka K. navazuje spolupráci se společností Mironet, která nabízí počítače i pomoc se zapojením. Při tom všem uzavíráme další dohody, píšeme půlroční zprávy, zajišťujeme příspěvky do Průvodce a rušíme vzdělávání a aktivity. Plánovaný seminář s PhDr. Vyhnálkem bohužel přesouváme snad na podzim, tak jako další lektory, kteří měli přijít mezi

naše pěstouny v březnu, dubnu a v květnu. Přemýšlíme, zda budeme moci pokračovat v plánované činnosti alespoň v červnu.

Přesto vyzýváme děti i dospělé z našich pěstounských rodin ke kreativní činnosti s cílem uskutečnit vernisáž jejich výtvorů v září v rámci oslav 25. výročí SPR z.s.

Práce je pořád dost, ale moc si přejeme dostat se opět „do normálu“. Znovu se společně setkávat, vzdělávat i bavit. Uvědomujeme si, že zdraví je nejdůležitější, a tak vytrváme a udržujeme si pozitivní mysl, abychom mohly být oporou vlastním i pěstounským rodinám.

Není to klišé – společně to zvládneme!

Za PNRP v Plzni
Hana Benadová

Nové knihy v brněnské knihovně

HANA ZOBAČOVÁ
Vím, jak se cítíš

Pracovní sešit se zaměřuje na rozvoj sociálních kompetencí, schopnost číst emoce, rozumět jim, správně je interpretovat. Vede děti k porozumění svým vlastním pocitům, ke schopnosti je adekvátně verbalizovat, vcítit se do pocitů druhých a učí děti hledat tyto pocity kolem sebe v reálných situacích. Rozvíjí u dětí také schopnost pocity interpretovat různě, aby si děti uvědomovaly, že jedna situace může v lidech vzbuzovat různé, někdy dokonce protichůdné emoce. A v neposlední řadě vede děti k rozvoji „teorie mysli“, která je v životě ve skupině jednou z klíčových dovedností. Sešit je určen předškolním dětem a žákům na počátku prvního stupně. Každý pracovní list obsahuje obrázek a k němu připojených několik návodných otázek, které slouží k navázání rozhovoru s dítětem a otevírá široké pole možností, jak může dospělý průvodce s dítětem nad listem pracovat a kam lze dítě vhodnými otázkami směřovat.

Na začátku pracovního sešitu jsou uvedeny hlavní emoce, následují jednodušší a přehlednější situace a na závěr pracovního listu jsou pak zařazeny komplexní situace, které jsou emočně velmi pestré.

Mgr. Hana Zobačová je speciální pedagožka, redaktorka a autorka knih pro děti.

Portál 2020

ANITA DE NENNIE

Když ty nejsi ty

Termíny „přenos“ a „protipřenos“ známe hlavně z kontextu hlubinné psychoterapie, kde označují fakt, že klient pocity vůči významným osobám

ve svém životě přenáší na terapeuta, i to, že terapeut na tento přenos nějak reaguje. Autorka knihy Když ty nejsi ty ovšem zdůrazňuje, že přenos a protipřenos hrají roli ve všech formách komunikace, a to v nejrůznějších kontextech – v rodině, v lásce, mezi přáteli, v pracovním prostředí, vůči lékařům či učitelům atd.

Pokud přenášíme či projikujeme pocity, jaké jsme měli například ke svým rodičům, na osoby v roli autority, určujeme, jak se vůči nám tyto autority budou cítit, vyvoláváme u nich protipřenos a vlastně je zaháníme do kouta svých motivů a potřeb. To může vést ke konfliktům, nepochopení a oživování toho, co se v našem životě dělo už kdysi dávno.

Knihka téma vysvětluje srozumitelně, na běžných příkladech a pro odborníky i laické čtenáře. Jedná se patrně o první publikaci, jež pojednává o tom, jak přenos funguje v každodenním lidském životě, co si z něj odnést a jak se od něj osvobodit.

Anita de Nennie je nizozemská psycholožka s vlastní terapeutickou a koučovací praxí. Psychologii a psychoanalytické techniky také vyučuje a funguje jako supervizorka.

Portál 2020

PETER PÖTHE
Síla nevyloveného

Zkušený dětský psychoanalytický psychoterapeut popisuje a komentuje průběh léčby pěti dětí a dospívajících v rozmezí jednoho kalendářního roku.

Text je rozdělen na jednotlivá terapeutická sezení několika klientů – chlapce z pěstounské péče, dospívající dívku zneužívanou v dětství, malého syna matky, která zemře v průběhu terapie na rakovinu, dívky agresivně se rozvádějících rodičů

a mladého supervidovaného terapeuta z dětského domova – která odráží teoretické znalosti, praktické i osobní zkušenosti autora v kontextu celoživotních příběhů jeho klientů. Publikace je napsaná odborně fundovaně, současně však poutavě a srozumitelně, díky čemu může sloužit nejen jako manuál psychoterapie dětí, ale poskytnout i literární zážitek. Užitek z ní může mít široká čtenářská obec, odborníci pracující v oblasti psychologické péče o děti, studenti psychologie, rodiče i zájemci o psychoterapeutické příběhy.

MUDr. Peter Pöthe je vystudovaný lékař, během studií absolvoval několik odborných stáží na prestižních univerzitách zaměřených na obecnou a dětskou psychiatrii. Na Harvardově univerzitě se zabýval problematikou sexuální zneužívání a týraných dětí. Mimo psychoterapeutickou práci s dětmi, dospívajícími a jejich rodiči přednáší na zahraničních a domácích konferencích, na kurzech pro studenty medicíny, psychiatry, psychology, pedagogy, věnuje se veřejně a odborně publikační činnosti, pomáhá traumatizovaným dětem a rodičům v uprchlických táborech a podílí se na tvorbě zákonů na ochranu dětí. V rámci Institutu psychoterapie dětí a rodičů (IPDAR, s.r.o.) organizuje a vede výcviky dětské psychoterapie v České republice a na Slovensku.

Portál 2020

NADĚŽDA KALÁBOVÁ Hry na dlani

Kniha obsahuje velké množství námětů pro tvořivé hry a činnosti, které si kladou za cíl hravou formou upevňovat učivo prvního stupně základní školy. Ale nejen to! V knize lze nalézt i hry pro upevnění třídního kolektivu, k náplni třídnických hodin, hry zaměřené na kooperaci mezi dětmi, podporu všímavosti, soutěživé hry a hry do přírody nebo na hřiště. Knihu tedy mohou využít pedagogové jak ve škole, tak i ve školní družině,

na zájmovém kroužku nebo děti a rodiče doma. Hry v knize obsažené rozvíjí čtenářskou gramotnost, pochopení a porozumění čtenému textu, jeho samotné tvoření. Pomáhají s uvědoměním si základních matematických operací a vedou děti k tomu, aby si všímaly matematiky v běžném životě kolem sebe (v podobě míry, váhy, vzdálenosti atd.). Rozvíjí obecné vědomosti z oblasti prvouky, přírodovědy, vlastivědy a etiky.

Naděžda Kalábová působí v oblasti mimoškolní výchovy a vede kurzy pro pedagogy. V Portále vydala knihy Příroda plná her, hry plné přírody a Hry plné nápadů a fantazie.

Portál 2020

JACKSON MACKENZIE Psychopat ve vaší posteli

Prožili jste někdy vztah s psychopatem? I když o tom třeba nevíte, je to klidně možné. Psychopaté dokážou být okouzlivými mistry manipulace, a vy najednou začnete jejich extrémní chování vnímat jako něco normálního, i když vám to ubližuje. Psychopat zneužívá vaši empatii, uvádí vás do chaosu, kdy už nevěříte sami sobě. Lichotí vám, tváří se, že jste jeho spřízněnou duší a postupně vás izoluje od vašich přátel, stáváte se figurkou na jeho šachovnici a s hrůzou zjistíte, že vaši přátelé a blízcí najednou táhnou proti vám. Kniha Psychopat ve vaší posteli nabízí cestu z toxického vztahu. Autor uvádí řadu příkladů, kdy se to podařilo, a povzbuzuje všechny, kdo uvízli v nezdravém vztahu. Můžete být svobodní!

Jackson MacKenzie je spoluzakladatelem PsychopathFree.com, online komunity, která čítá miliony uživatelů, kteří se potýkají s manipulujícím partnerem a jimž se povedlo z tohoto vztahu vystoupit. Autor vychází ze své osobní zkušenosti a snaží se povzbudit všechny, kdo mají podobnou zkušenost.

Portál 2020

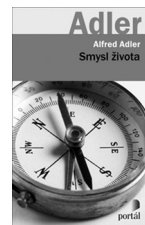

ELLEN FORNEY Zbláznění

Jaké to je, když se zblázníte? Ellen Forney to postihlo krátce před třicátkou, kdy u ní propukla bipolární porucha. O svém životě, kde se střídá mánie a deprese, kde se nahlédnem a s humorem. Dává nahlédnout do manických epizod, kdy se její život „rozjede“ a ona nad ním ztrácí kontrolu, i do epizod deprese, kdy se z jejího života vytráť barvy a smích. Nežije ale jen mánií a depresí, s humorem a nadsázkou popisuje, jaké to je, žít s nálepkou „blázna“. Výsledkem je temně vtipná a velmi osobní kniha.

Ellen Forney je ilustrátorka. Její komiks Zbláznění vyšel v mnoha světových jazycích.

Portál 2020

ALFRED ADLER Smysl života

Dílo ze sklonku autorovy kariéry patří ke knihám, v nichž autor rekapituluje a shrnuje. Dává prostor tomu, aby završil své celoživotní názory. Na mnoha místech opakuje, co již dříve napsal, a zároveň jako by se zde pokusil shromáždit co nejvíce definicí toho, co zkoumá. Zkrátka tak nepříjdu pojmy jako „komplex méněcennosti“, „touha po moci“, „pořadí mezi sourozenci“, „pocit sounáležitosti“ či „rozmazlování“. Titulní pojem, „smysl života“, Adler chápe ve dvojitým smyslu: Subjektivně se jedná o smysl, který člověk spatřuje ve svém životě, objektivně pak o to, co souvisí s reálnou schopností spolužití s druhými lidmi. Člověk, jemuž chybí tento objektivní smysl, je podle Adlera neurotický, psychotický, perverzní, závislý nebo kriminální. Kniha z roku 1933 bývá považována za poslední velký Adlerův spis.

Alfred Adler (1870–1937) se narodil na vídeňském předměstí do rodiny židovského obchodníka. Stal se lékařem a po počátečním příklonu k psychoanalýze se s Freudem rozešel a založil vlastní školu individuální psychologie. Nejvíce proslul svým pojednáním o souvislosti mezi pocitem méněcennosti a pudem k moci, které bylo částečně ovlivněno tím, že trpěl tělesným postižením. Byl autorem více než 300 knih a statí na téma lidských vztahů, výchovy či psychoterapie. Zemřel ve skotském Aberdeenu. Bývá považován za předchůdce soudobé humanistické psychologie.

Portál 2020

VIOLET OAKLANDER Třinácté komnaty dětské duše

Autorka svým lidským a poutavým přístupem pomáhá nahlédnout do vnitřního světa dítěte a dospívajícího a hledá cesty, jak podpořit rozvoj samostatných a jedinečných lidských bytostí. Publikace obsahuje řadu kazuistik a ukávek z terapeutické práce za pomoci mnoha expresivních technik typu malování, práce s hlínou, vyprávění, hra s pískem, hudba, dramatizace či práce s loutkami. Zvláštní kapitola se zabývá specifickými problémy chování, jako je agrese, hyperaktivita, uzavřenost, strach, stres, trauma, tělesné symptomy, autismus, vina a narušené sebepojetí. Autorka se rovněž věnuje různým typům klientů a jejich rodin a podrobně popisuje terapeutický proces. Dnes již slavná kniha byla přeložena do patnácti jazyků.

Violet Oaklander vystudovala klinickou psychologii, manželské a rodinné poradenství a speciální pedagogiku. Pracuje jako psychologka a psychoterapeutka zaměřená na děti a dospívající. Vede výcvikové semináře o svém přístupu, který kombinuje gestalt terapii s řadou expresivních technik.

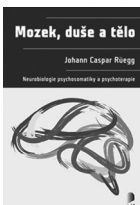
Portál 2020

LAWRENCE SHAPIRO, PH.D. 44 aktivit pro děti s ADHD

Jak mohou děti s ADHD dostat své impulzivní chování pod kontrolu? Odpověď nabízí kniha plná aktivit, které rozvíjejí sebe-důvěru, sociální dovednosti a sebekontrolu. Autor shromáždil 44 jednoduchých aktivit, které mají podobu desetiminutovek a dají se provádět bez větší přípravy. Co se děti při hrách naučí? Budou z nich dobří kamarádi, kteří naslouchají ostatním, školu budou zvládat s větší lehkostí, rozpoznají své speciální dovednosti a podpoří tak svou sebeúctu, a naučí se své chování lépe plánovat a chovat se zodpovědně. Aktivita jsou určeny dětem od 8 do 12 let.

Portál 2020

MOZEK, DUŠE A TĚLO Rüegg, Johann Caspar

Kniha, která vyšla v němčině již v pátém, aktualizovaném a rozšířeném vydání, začíná každé téma od základních poznatků, takže všechny neurofyziologické a biochemické pochody a jejich vztah k behaviorálním jevům a psychosomatickým poruchám jsou snadno pochopitelné a srozumitelné. Kniha se věnuje chronické bolesti, kardiovaskulárnímu systému, psychoendokrinologii a stresu, imunitnímu systému, vztahu neuronální plasticity a psychoterapie. To, že strukturální změny v mozku, např. po zranění nebo při degenerativním onemocnění, ovlivňují naše chování, vědí vědci již poměrně dlouho. Jak může mozek a psychika ovlivnit zdraví našeho těla, zejména funkci srdce a krevního oběhu, funkci obranyschopnosti orga-

nismu proti infekcím a malignitám či funkci žláz s vnitřní sekrecí, najdete v této publikaci.

Prof. Dr. med. Dr. phil. Johann Caspar Rüegg byl švýcarský lékař v oboru fyziologie a autor několika publikací o psychosomatice.

Portál 2020

BICKOVÁ, JAROSLAVA (ED.) Zooterapie v kostce

V dnešní náročné době se zvyšuje počet lidí, kteří trpí různými tělesnými, psychickými nebo sociálními problémy. Zároveň platí, že jedním z nejsilněji zakotvených pout v lidské společnosti je pouto ke zvířeti. Někdy jako osvědčený lék na duši postačí právě přítomnost někoho, kdo je tu jen pro nás, nesoudí a je nám vždy ochotně nablízku – náš zvířecí kamarád. Publikace si klade za cíl představit přehled nejznámějších a v praxi nepoužívanějších zooterapeutických metod a postupů a seznámit čtenáře se způsoby jejich využití. Zaměřuje se nejen na nezbytné teoretické informace, ale zahrnuje i konkrétní kazuistiky a popisy reálných intervencí.

Kniha je určena pro pracovníky v sociálních službách, studenty humanitních oborů i kohokoli, kdo se chce věnovat oblasti zooterapie nebo koho zajímá léčebné působení zvířete na člověka.

Mgr. Jaroslava Bicková, Ph.D., má doktorát ze sociální práce na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, je sociální pracovnící a dlouhodobě se zabývá kynologií a canisterapií. Je předsedkyní Výcvikového canisterapeutického sdružení Hafík, z. s. Další autoři mají široké zkušenosti se zooterapeutickou prací s různými druhy zvířat.

Portál 2020

Roušky sem, roušky tam...

Ráda bych prostřednictvím našeho časopisu poděkovala dvěma dobrovolnicím: paní Mileně Laštovkové a Věře Kopicové, které pro nás našly přes osmdesát kusů roušek. Ty byly rozeslány do dvaceti tří rodin. Obě jsou živnostnice v úplně jiných oborech, než je šití, ale když nemohly

v době nouzového stavu pracovat, začaly šít z vlastních zásob zdarma roušky pro nemocnici, pro záchranku a také pro nás. Celkem jich našly přes pět set kusů. Děkujeme!

Mgr. Veronika Valešová

Pozdrav od našich přátel ze spolku OSAC

Vážení přátelé ze Sdružení pěstounských rodin, přeji vám všem pevné zdraví a klid pro překonání současné pandemie. Bohužel naše domluvené letošní (24. dubna 2020) již tradiční setkání potápěčů OSAC s vámi a dětmi v bazénu se z hygienických důvodů uzavření provozu bazénu neuskutečnilo.

Osobně věřím, že brzy společně toto těžké období zvládneme a obnovíme naši potápěčskou klubovou aktivitu, a tedy i akce pro naše přátele. Budeme potom připraveni domluvit znovu termín vaší návštěvy.

Za výbor potápěčského klubu OSAC Plzeň zdraví předseda Jarda Hudec

Zlatá rybka, která plní přání

Zlatá rybka, soukromá charitativní organizace, se již od roku 2015 soustřeďuje na plnění přání dětem se život ohrožujícím onemocněním ve věku od tří do osmnácti let. Rybka může splnit přání dětem s onkologickým onemocněním, všem dětem s vrozenými onemocněními jako jsou cystická fibróza, svalové atrofie a dystrofie, méně častá a vzácná onemocnění. Rybka plní přání také dětem, které trpí nemocí, jejichž důsledkem je selhání orgánů a následná transplantace. Může se jednat také o souběh několika závažných např. neurologických diagnóz či o úrazy.

Děti vyslovují svá přání vždy v jedné z pěti kategorií: „Přeji si někým být“, „Přeji si něco mít“, „Přeji si se s někým setkat“, „Přeji si pro někoho jiného“ a „Přeji si něco zažít“. Některé děti své přání vyslovují v nejnáročnějším období léčby, jiné si naopak počkají a své velké přání berou

jako odměnu, když už mají nejtěžší období za sebou.

Víme, že největším přáním rodiny je zdraví dítěte. Na to ale naše síly nestačí. Neposkytujeme rodinám a dětem peníze ani zdravotnické přístroje a pomůcky.

Přání plní Rybka kdykoli v průběhu léčby, když to zdravotní stav umožňuje. Při plnění přání Zlatá rybka zachovává soukromí rodin a příběhy dětí nemedializuje.

Přihlášku můžete vyplnit na www.zlatarybka.cz, po kliknutí na tlačítko „Mám přání“. Máte-li dotazy, zavolejte, prosím, na telefonní číslo +420 223 012 660, nebo nám napište e-mail na adresu: prani@zlatarybka.cz

Anna Juráčková,
Zlatá rybka, z. ú.

Děkujeme všem obětavým lidem a firmám, které podporují naši činnost finančně, věcnými dary a nebo dobrovolnickou prací. Těší nás, že společně s Vámi můžeme přispět k tomu, aby děti vyrůstaly v milující rodině.

Našími partnery v roce 2019 jsou:

SAMOSPRÁVA

Jihomoravský kraj • Magistrát města Brna, Odbor zdraví • Magistrát města Brna, Odbor školství mládeže a tělovýchovy • Město Pohořelice • Městská část Brno-Řečkovice

NADACE, NADAČNÍ FONDY

Evropský sociální fond, Operační program Zaměstnanost • Nadace Komerční banky, a.s. – Jistota

FIRMY, INSTITUCE A SPOLEČENSTVÍ

AGROAD s.r.o. • Audit Brno, s.r.o. • BMK servis s.r.o. • Centropen, a.s. • Comax Bowling s.r.o. • Česká kongregace sester dominikánek • Česká provincie sekulárního institutu Schönstattské sestry Mariiny • Čokoládovny Fikar • DELIKOMAT s.r.o. • Dětský lékař Modřice s.r.o. • Diecézní charita Brno • EUROGALAXIE s.r.o. • ELEKTROWIN a.s. • GRIFART, spol.s.r.o. • GSP RAFINERIE s.r.o. • Chata Štvanice • Komunita sester Těšitelék Božského srdce Ježíšova • Kongregace Milosrdných sester III. řádu sv. Františka pod ochranou Svaté rodiny • Metrostav a.s. • Penam, a.s. • Planet Bowling Olympia Brno • Potravinová banka pro Brno a jižní Moravu • Retry s.r.o. • Rotary klub Valtice – Břeclav • Římskokatolická farnost Brumovice • Římskokatolická farnost Březník • Římskokatolická farnost Jinošov • Římskokatolická farnost Lomnice u Tišnova • Římskokatolická farnost Sloup v Moravském krasu • Římskokatolická farnost Uherčice • Římskokatolická farnost Velké Bílovice • Sestry dominikánky • Soroptimist Int. Club Brno I. • Wellness Kuřim s.r.o.

INDIVIDUÁLNÍ DÁRCI

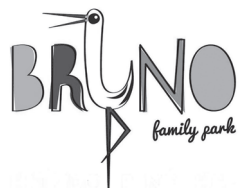
Eva Bártová • Marie Bednářová • Ludmila Běhanová • Jana Bílková • Zdeňka Bouzková • Bohumil Bradáč • Bohdanka Braunerová • Bc. Zuzana Bročková • František Brůna • Marie Citterbardová • Michal Cvingraf • Jan Čajka • Ing. Miroslav Černý • Magdalena Čoupková • Zdenka Čurdová • Roman Diviš • Přemysl Dížka • MUDr.

Vladimír Dadák • Petr Doležal • Jiří Drozd • Olga Dvoroková • Ing. Blanka Drápalová • Jindřiška Dvořáková • RNDr. Milana Faltusová • Jiří Ferby • Růžena Frantová • MUDr. Hana Gavendová • Arnošt Goldflam • Josef Grolich • Ladislav Grunda • Martina Handlová • Josef Havelka • Josef Havlát • Petr Havlát • Jana Hejlová • Vlasta Heroldová • Jaroslav Hladík • Marie Hofírková • Ing. Petr Hochman • Vladimíra Holasová • Vladimír Homola • Tamara Horáková • Jaroslava Hudcová • Marie Chrástková • Margita Illovská • Ing. Stanislav Janků • Ervín Jansa • Jiří Jeniš • Marie Ježová • Ing. David Jílek • Jaroslav Jundra • František Kania • PhDr. Ivan Kania • Pavel Kaupa • RNDr. Jiří Koch • Ing. Tomáš Koláček • Pavel Konzal • Kopřivovi • Karla Kovaříková • František Kozubík • Dobroslava Kricklová • Petr Kucharčík • Pavel Lacina • Ing. Petr Levák • Ing. Jiří Líba • RNDr. Milan Líbezný • Zuzana Linhartová • Jiří Liška • Marie Maděříčková • Marečkovi • Vladimíra Marvánová • Alois Medla • Viktor Mechl • Mgr. Jiří Mikulášek • Ludmila Moravcová • Jiří Moucha • Kateřina Mrázková • Monika Náležinská • Jan Nekuda • Helena Nerudová • Jan Nosek • Václav Novák • Marcela Novotná • MUDr. Jindřich Olišovský • Jana Osmíková • Mgr. Šárka Pantůčková • Jiří Pavlica • Petr Pawlica • Jenovefa Petrů • Tomáš Polách • Severin Pošta • Josef Požár • Ing. Jiří Prudký • Hana Ráčková • Mgr. Pavel Rajmic • Martin Rája • Joachim Rothkögel • Magda Rothkögelová • Ing. Luboš Rumian • Monika a Břetislav Rychlíkovi • Ing. Josef Ryšávek • Elena Sebiňová • Mgr. Stanislav Skříčka • Miroslav Slach • Karel Slanina • Dita Smýkalová • PhDr. Irena Sobotková • Mojmír Solař • Jiří Sovadina • Jiří Suchánek • Ing. Václav Svoboda • Libor Ševčík • Ing. Ivo Šilhánek • Hedvika Šimíčková • Ing. Pavel Šimonek • Jana Šimonovská • MUDr. Ondřej Škoda • Jaroslav Šturma • MUDr. Milan Šulc • Ladislav Šustr • Ing. Josef Švec • Libuše Tarabová • Stanislav Valenta • Magda Vaňková • Magda Váňová • Mgr. Karin Vavrošová • Petr Vázler • Radek Vichr • Renata Vintrová • Ing. Hana Vlachová • Jitka Vybíralová • Jitka Vyhlídalová • Jaroslav Vysloužil • Milada Wurmová • Josef Zahradník • Irena Zahradníková • Ing. Jan Zachoval • Iva Zemanová

Děkujeme!

maxprogres™

Čokoládovny Fikar®

supported by

• Visegrad Fund

Zlatá rybka

Každý má přání

Zlatá rybka plní přání vážně nemocným dětem ve věku od 3 do 18 let. Mezi tato onemocnění patří: onkologická onemocnění, cystická fibróza, neurosvalová onemocnění, orgánová selhání nebo jiná vzácná onemocnění.

Každé dítě sní o něčem jiném, protože dětská fantazie nezná hranic.

Může se chtít někým stát...

Nebo může toužit něco zažít...

Je ale docela možné, že chce prostě něco mít...

Nebo se chce s někým setkat...

Jsou ale i děti, které chtějí udělat radost někomu dalšímu...

1. ZÁSADA

Tradice

Sdružení pěstounských rodin vzniklo z iniciativy samotných pěstounů. Práva a zájmy pěstounů hájíme více než dvacet let. Těší nás, že jsme byli nápomocni najít pro stovky dětí, nové, milující rodiče, nový domov. Jsme jedna z nejzkušenějších organizací, vyhledávaná pěstouny a zájemci o náhradní rodinnou péči z celé republiky.

2. ZÁSADA

Cesta

Doprovázíme pěstounské rodiny a další pečující osoby a jejich děti na cestě životem. Oporou nám v tomto jsou naše odborné zkušenosti, dlouholetá praxe a široká nabídka služeb.

3. ZÁSADA

Přijetí

Věříme, že přijetí je základní životní hodnotou, která je klíčová i pro náhradní rodinnou péči. Pomáháme pěstounským rodinám a dalším pečujícím osobám v přijetí opuštěného dítěte a sebe sama. obraťte se na nás.

4. ZÁSADA

Budoucnost

Přejeme si, aby lidé více vnímali náhradní rodinnou péči jako jedinečnou možnost pro opuštěné děti žít v přirozeném prostředí rodiny. Chceme se zasazovat, aby byla více oceňována velmi záslužná služba pěstounů dětem i celé naší společnosti. Naše aktivity na podporu pěstounské péče.